

RAZPRAVA O PRIPRAVAH ZA SESTAVO PROGRAMA GOSPODARSKEGA RAZVOJA NAŠIH KOMUN

Koprski okraj v prihodnjih petih letih

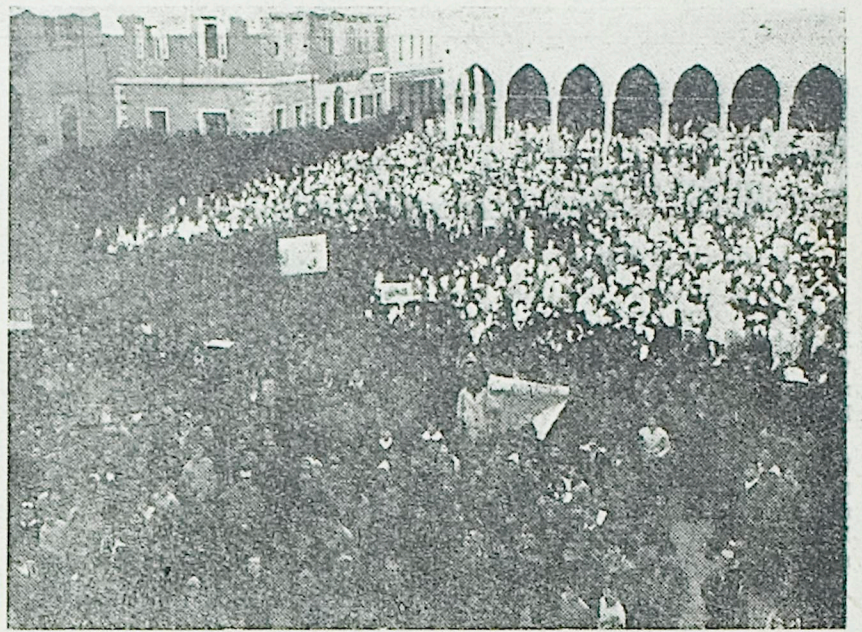
V razpravi naj sodelujejo vsi delovni ljudje — Socialistična zveza, nosilec politične dejavnosti državljanov — Osnovno vprašanje je, kako razširiti skrbno gospodarjenje z lastnimi in družbenimi sredstvi

Plenum Okrajnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi Koper je v sredo, 8. februarja, načel razpravo ob pripravah za sestavo programa gospodarskega razvoja našega okraja v letih 1961—1965. Predsednik okraja Albin Duje je uvodoma opozoril na velik gospodarski vzpon, ki ga je naš okraj dosegel v minulih letih s pomočjo povečanja proizvodnih sil ob velikih materialnih naložbah, namenjenih skladnejšemu in hitrejšemu razvoju posameznih gospodarskih dejavnosti, saj se je vrednost osnovnih sredstev v zadnjih štirih letih podvojila. Kakor je znano, se je v tem razdobju povečal družbeni bruto proizvod za 113 odstotkov, tako da je lani dosegel že 65 milijard dinarjev, narodni dohodek pa 25 milijard dinarjev. K takšnemu uspehu so tudi prispevale naložbe v sklade gospodarskih organizacij, izvajanje predpisov o delitvi dohodka, večja delovna storilnost in uveljavljanje organov delavskega samoupravljanja.

In vendar bi bili uspehi večji, če bi v koprskem okraju še temeljiteje izkoristili vse možnosti, ki jih nudijo dosedanje naložbe in če bi dali večji poudarek uveljavljanju lastnih sil.

Na osnovi sedanjega gospodarskega stanja je Okrajni odbor SZDL Koper dal v širšo razpravo nekaj smernic za sestavo osnutka okrajnega in občinskih perspektivnih programov nadaljnjega gospodarskega razvoja, ki naj bi upoštevali predvsem osnovno načelo: skladneje bo treba razporediti sredstva v obratne in osnovne sklade, poskrbeti za povečanje skladov, namenjenih izboljšanju družbenega standarda, povečati proizvodnjo in v nas samih poiskati vire za doseg še boljših uspehov na vseh področjih družbene dejavnosti. Tako bi lahko v prihodnjih petih letih povečali družbeni proizvod od sedanjih 27,7 milijarde dinarjev na okrog 57 milijard dinarjev. To pa bi pomenilo tudi povečanje narodnega dohodka in osebnih dohod-

kov neposrednih proizvajalcev. Kako bo potekalo njihovo delo v bodoče, bo brez dvoma v veliki meri odvisno od neposrednega sodelovanja delovnih ljudi, ki bodo v prihodnjih dneh lahko dali svoje pripombe k osnutkom gospodarskega načrta za prihodnjih pet let.

Vsa Jugoslavija je v terek ogorčeno protestirala proti gnusnemu zločinu, ki so ga v Kongu zagrešili belgijski kolonialisti in njihovi plačanci. V vseh večjih krajih so se zbrale množice ljudi in na zborovanjih ostro obsojale vmešavanje tujcev v kongoške notranje zadeve in grajele tudi nekatere organe OZN, ker so s svojim ravnanjem skrivali tragičnih kongoških dogodkov. Ime Patricea Lumumbe je postalo pojem afriškega boja za svobodo in mir. V Beogradu so demonstranti celo s kamenjem napadli poslopje belgijskega veleposlanstva, ker so jih uslužbenci te ustanove izzivali skozi okna in s terase posloplja. Red so le s težavo vzpostavili varnostni organi, ki so morali nastopiti proti demonstrantom celo s solzilnim plinom. Protestna zborovanja so bila tudi po vseh večjih krajih in tovarnah koprškega okraja. Na sliki je množica Koprčanov na Titovem trgu, od koder so v terek popoldne poslali generalnemu sekretarju OZN Dagju Hammersköldu protestno resolucijo.

KMALU NA TRGU NOVI PROIZVODI KOMBINATA DELAMARIS

Pripravite se na presenečenje

Sladoled v prahu, Argo-piknik in ribja juha edinstvene specialitete doma in v svetu — Novi proizvodi že prihodnji mesec na policah naših trgovin — Tudi sadje v konzervirani zelenjavi prideta na trg — Prispevek boju proti špekulaciji: v bodoče bodo proizvodi Delamarisa opremljeni z maloprodajno ceno

Verjetno boste že prihodnji mesec slišali pri vašem trgovcu tudi tole ponudbo: Zelite pokusiti naš sladoled?

Prav gotovo boste začudeni, od kod sladoled v trgovini z živili in nemara se bo ustavil vaš pogled najorej na hrbtini strani lične aluminijaste vrečke s približno takim navodilom: Vsujte vsebino vrečke v pol litra hladnega mleka, dobro premešajte in postavite v hladilnik...

Priznajte, da boste prijetno presenečeni — tembolj, ker boste ob tem enostavnem navodilu za uporabo lahko tudi vsestransko zado-

voljili najljubši okus: bogato zastopstvo rastlinskih in sadnih dišav, čokolada in kdo bi naštel ves aromatični izbor novega sladoleda v prahu.

To je nedvomno lep uspeh kombinata Delamaris, njegovega številnega kolektiva, predvsem raziskovalnega oddelka. Tukaj v laboratoriju, pravcati »čarovniški kuhinji« so torej po trudapolnem in vztrajnem delu uspeli pripraviti ta novi proizvod za široko potrošnjo.

In kakšna bo cena sladoleda s »tekočega traku«? Iz vsebine ene vrečke bo kar 400 cm³ odličnega

sladoleda za vsega 150 dinarjev! Zato bodo radi segali po njem tudi obrati družbene prehrane in naši gostinci, da ne omenjamo počitniških kolonij, šolskih kuhinj in vseh, ki imajo hladilnike.

Ce napovemo, da bo prav tako v mesecu marcu moč dobiti v maloprodaji tudi že izboren Argo-piknik, konzervirano hladno jed za turiste, in vsestransko uporabno ribjo juho, smo napovedali le del novitet te vrste. Tudi novi oddelek za konzerviranje zelenjave, ki bo važna dopolnitev naših konzervnih proizvodov, pripravlja več presenečenj za tržišče. Nič manj pa si kolektiv Delamarisa ne obeta od oddelka za sadje v prahu, ki so ga začeli graditi pred nedavnim. Vse vrste sadja in kava v prahu ter podobni proizvodi tega oddelka bodo važno dopolnilo na domačem živilskem trgu.

Ivale vreden je še ukren kombinata Delamaris, da bodo opremlili večji del svojih izdelkov z maloprodajno ceno, da bi se v bodoče izognili špekulacijam na tržišču.

B. Borovič

Predsednik Tito obiše Afriko

Da bi še bolj okreplil stike in poglobil prijateljske odnose z nekaterimi svobodnimi afriškimi državami, je v terek odpotoval predsednik Tito z uglednimi državni voditelji na uradni obisk v Gano, Togo, Liberijo, Gvinejo,

Tunizijo in ZAR. Predsednik Tito bo s šefi omenjenih držav razpravljal o mednarodnem položaju, o oblikah boja proti kolonializmu ter utrjevanja aktivne miroljubne koeksistence med narodi.

Na seji upravnega odbora Trgovinske zbornice Slovenije — le-ta je bila konec prejšnjega tedna — so med drugimi zadevami dokaj široko razpravljali tudi o problematiki pristanišča v Kopru. Razen o sedanjih uspehih koprške luke so govorili tudi o prihodnjih načrtih. Velja poudariti, da zanimanje Trgovinske zbornice LR Slovenije za razvoj koprške luke ni slučajno. Trgovinska zbornica je sicer že doslej spremljala razvoj te naše najmlajše luke, vendar doslej ni podvzela večjih ukrepov, s katerimi bi še bolj podprla upravičene težnje je Koprja in tistih organizacij, ki imajo s koprsko luko neposredne stike. Zakaj koprška luka — tako je poudaril predsednik Trgovinske zbornice LR Slovenije Viktor Valli — ni samo stvar OLO Koper, ampak vsega slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva. Zato bo v prihodnje Trgovinska zbornica Slovenije mnogo bolj kot doslej nudila razvoju koprške luke tudi operativno pomoč. Dokaz prvih ukrepov oz. pomoči Trgovinske zbornice pa so sklepi, ki so jih sprejeli na tem sestanku za nadaljnjo zgraditev koprške luke.

Cerprav smo v našem listu o problematiki in načrtih koprškega pristanišča že večkrat pisali, je prav, da kratko povzamemo poglobljene razprave, o katerih so razpravljali na zadnji seji upravnega odbora Trgovinske zbornice Slovenije.

Koper je kot izpolnilno pristanišče za luko v Reki sestavni del jadranskega luškega sistema, ki služi vsemu jugoslovanskemu gospodarstvu pri vključevanju v mednarodno blagovno izmenjavo. Zaradi dobre naravne lege in v glavnem že zagotovljenih prometnih pogojev je Koper ugodno izvozno-uvozno in tranzitno pristanišče svojem domačemu in srednjeevropskemu zaledju. Lanski uspehi koprške luke se zrcalijo zlasti v povečanju prometa (11.704 tone) in pospešeni investicijski gradnji.

Z dograditvijo priveza bo znašala zmogljivost koprškega pristanišča skupno z zmogljivostjo obale za lokalni promet 220.000 ton. Letošnji plan predvideva promet v tej višini s pogojem, da se zgraditev drugega priveza ne bo zavlekla čez predvideni rok. Tudi sredstva za gradnjo tretjega priveza so že zagotovljena in bo imelo pristanišče v začetku leta 1962 že 400 metrov operativne obale. Z dosedanjjo aktivizacijo je pristanišču (seveda, če bo imelo na voljo potrebno obalo, skladišča in mehanične kapacitete) zagotovljeno 305.000 ton letnega prometa. Pri tem bo moč doseči do 100.000 ton tranzita. Le-ta pa bo osmišljen, če bodo odobrene mednarodne železniške tranzitne tarife, za vse vrste blaga, ne pa samo za nekatero.

Dosedanji uspeh pristanišča je tudi v tem, da so domača zunanjetrgovinska podjetja že začela uoorabljati pristanišče za promet z določenimi vrstami blaga, glede na nužne potrebe po specializaciji. Zaradi tega ima pobuda Koprja na specializacijo za promet z lahko pokvarljivim blagom in lesom splošen pomen. Sporazum z Reko o tem je dokaz nužnosti takega reševanja naše pristaniške problematike. Seveda zahteva specializacija Koprja določene investicije. V tem oziru je izdelan investicijski program za plinske naprave, za dezinfekcijo blaga rastlinskega izvora in za umetno dozorevanje sadja (zmogljivost teh naprav bo znašala 35.000 ton letno). Ker se je Reka odpovedala specializaciji v tej smeri, je analiza pokazala, da bi bilo treba zgraditi v Kopru

hladilne naprave z zmogljivostjo okrog 260.000 ton prometa letno.

Posebno pereča zadeva koprške luke pa je njena povezava z zaledjem. Se pravi, ker koprška luka doslej ni povezana z zaledjem z železnico, je to velik problem, ki pa ga je trenutno moč reševati z dobro organiziranim transportom s kamioni do uvoznikovega skladišča ali pa s pretovarjanjem blaga na železniški postaji Hrpelje-Kozina. Sedanji pritisk blaga na pristanišča Severnega Jadrana in pri tem tudi na Koper zatorej upravičeno terja čimprejšnjo povezavo koprške luke z našim železniškim omrežjem s priključkom na postaji Hrpelje-Kozina. Nadaljnji razvoj koprškega pristanišča pa bo nemogoč, v kolikor ne bo zgrajena železnica od Koprja do postaje Hrpelje-Kozina.

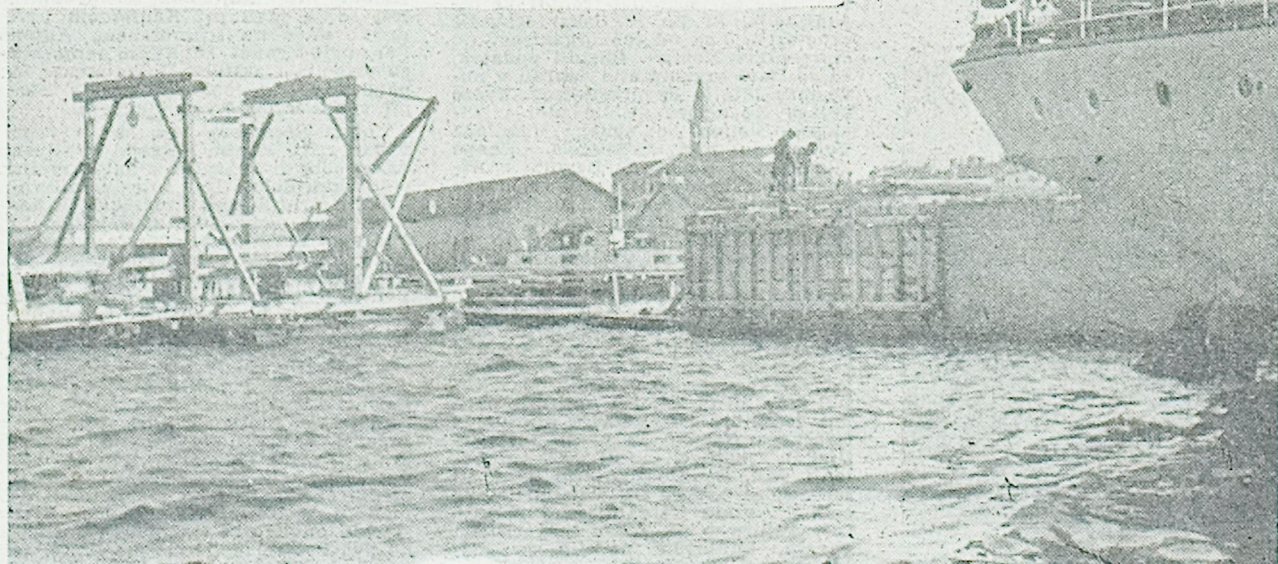
To pa bi bilo nujno urediti najkasneje do 1965. leta. Železniško transportno podjetje je sicer pripravljeno prevzeti transport železniških pošilk direktno do Koprja z lastnimi tovarnjaki, seveda, če bodo uvozne, izvozne ter tranzitne železniške tarife priznane do Koprja, ne pa samo do postaje Hrpelje-Kozina na podlagi paritete z Reko. Velja pa pri tem še posebej poudariti, da bi s priznanjem mednarodnih železniških tarif za Koper, kakršne veljajo sedaj le za Reko, koprška luka v mnogo večji meri pritegovala tudi tranzitni promet od številnih zainteresiranih zalednih držav (Madžarska, CSSR, Avstrija in Zahodna Nemčija).

Upravni odbor Trgovinske zbornice LRS se je po temeljiti proučitvi proučevaljanje na 7. strani)

IZ RAZPRAV O NADALJNI GRADITVI KOPRA

Enakovrednemu pristanišču enakopravne pogoje

Pomembni sklepi UO Trgovinske zbornice LRS za nadaljnjo gradnjo koprškega pristanišča

Motiv iz novega koprškega pristanišča, v katerem pospešeno nadaljujejo graditev operativne obale

Okrajna konferenca SZDL bo 13. in 14. aprila

Plenum okrajnega odbora SZDL za okraj Koper je 8. t. m. sklenil, da bo redna okrajna konferenca SZDL 13. in 14. aprila v Portorožu.

Sodelovanje mladine Koprja in Pulja

Na skupnih razgovorih predstavnikov okrajnih komitejev Ljudske mladine koprškega in puljskega okraja je bil sprejet skupni program dela za to leto. Glavno sodelovanje se obeta v skupnem delu pri izvajanju zveznih in lokalnih delovnih akcij. Predvidene so tudi izmenjave športnih in kulturnih skupin obeh okrajev in tesno sodelovanje med občinskimi komiteji Ljudske mladine obeh okrajnih področij.

Posvet zdravstvenih delavcev

V ponedeljek so v Kopru razpravljali zdravstveni delavci — občinski sanitarni inšpektorji ter sanitarni tehniki o bližnjem cepljenju otrok v našem okraju proti otroški paralizni, davici, tetanusu, oslovskemu kašlju in kozam. Temu posvetovanju je med drugimi prisostvoval tudi glavni sanitarni inšpektor Slovenije dr. Tone Ravnikar in navzoče seznanil z novim načinom nagrajevanja v zdravstveni sanitarno-inšpekcijski službi.

Sprehod PO SVETU

Zločin v Kongu

Ves svet je te dni pretresla novica, da so Combejevi vojaki ubili legalnega predsednika kongoške vlade Lumumbo, predsednika senata Okito in ministra za obrambo Mpola.

Spričo tega zločina je zavladala velika zaskrbljenost o nadaljnjem razvoju dogodkov v Kongu, ki močno zapletajo mednarodni položaj, na OZN pa mečejo žalostno senco.

Francoski napad na sovjetsko letalo

Minuli teden je nad Sredozemskim morjem napadlo neko francosko vojaško letalo civilno sovjetsko letalo, s katerim se je vozil predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Brežnev na uradni obisk nekaterim afriškim državam. Tudi ta obžalovanja

vreden dogodek je povzročil mnogo prahu okrog ne preveč prijateljskih odnosov med Francijo in Sovjetsko zvezo in sodi v dolgo vrsto napadov francoske vojske na tuje državljane ter na njihovo imetje.

POVEČANO ZANIMANJE INOZEMCEV ZA NAŠE KRAJE

Konec tedna se je mudil na obalnem področju vodja jugoslovanskega turističnega predstavništva v Amsterdamu, gospod Riemens. Oglasil se je prav zaradi naraščanja števila tistih Holančev, ki se oglašajo v njegovem uradu z izrecno zahtevo po informacijah o možnostih letovanja v Portorožu, Kakor znano, so bile skupine holandskih turistov v letih 1954 do 1956 najbolj redne in tudi s komercialnega stališča najbolj zaželene tuje skupine v Portorožu, ko pa je zaradi znane epidemije leta 1956 sezona propadla, je tudi zamrlo prihajanje teh skupin. Vse kaže, da bo letos uspelo skleniti pogodbo za redno pošiljanje nizozemskih gostov na naše obalno področje vsaj z eno holandsko potovalno agencijo. Gospod Riemens je izrazil prepričanje, da bi bil dotok holandskih gostov lahko mnogo večji, če bi mu tukajšnja gostinska podjetja in turistična društva dostavljala zadostne količine dobrega propagandnega gradiva.

Napoved vremena

od 18. do 23. februarja 1961

Nagel prodor atlantskega zraka preko Zahodne in Srednje Evrope povzroča ponovno poslabšanje vremena v teh krajih toda tudi občuten porast temperature. Nad Skandinavijo se vedno sneži, medtem ko je nad Sredozemjem in nad Balkanskim polotokom zadnje dni zelo spremenljivo vreme. V času od 18. do 23. februarja lahko pričakujemo najprej ohlajenje s temperaturami pod 0°, toda slabšega karakterja, medtem ko je v drugi polovici pričakovati močnejše ohlajitve. Komaj po tem času lahko pričakujemo popolno ustaljenje vremena s porastom temperature. Okoli 20. februarja močnejši porast temperature z dežjem in južnim vetrom.

ZGODOVINSKI ZAPISKI V JUBILEJNEM LETU VSTAJE JUGOSLOVANSKIH NARODOV

Prvi partizani na Primorskem

(Nadaljevanje)

Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet se je strinjalo s predlogom Ervina Dolgana-Janeza, da okrepi oboroženo borbo s prostovoljci, orožjem in strelivom. Poslalo je Ervina Dolgana na področje Polhograjskih Dolomitov v Smrečje k skupini 15 partizanov, ki so bili določeni, da gredo na Primorsko. Odhod se je zavlekel za nekaj časa, ker je Glavno poveljstvo hotelo za vsako ceno onesposobiti strateško pomembno železniško progo Trst-Ljubljana in z minersko akcijo na preserski most pri Ljubljani dati znak za začetek zaostrene borbe proti italijanskemu okupatorju. Samo zategadelj so bili Spacapanovi borci prve dni decembra pridržani do 6. decembra v Ljubljanski pokrajini, glede akcije same pa je treba pripomniti, da ji je poveljeval Milko Spacapan-Igor.

Po napadu je četa z Ervinom Dolganom krenila na Primorsko, toda zaradi visokega snega je prišla samo do Godoviča. Po nasvetu Ervina Dolgana je četa množino rezervnega

Tudi Jugoslavija obtožuje Eichmanna

V pripravi na proces proti krvniku Eichmannu sodeluje tudi naša država, ki je že zbrala in izročila izraelskim oblastem več kot sto dokumentov o zločinih tega krvnika med zadnjo vojno v Jugoslaviji. Eichmann je namreč kriv 90-odstotnega iztrebljanja židovskega prebivalstva v Jugoslaviji, izselitve 90.000 Slovencev in številnih ubojev v Hrvaški in Srbiji.

Sovjetski satelit leti na Venero

V nedeljo so v Sovjetski zvezi izstrelili nov umetni satelit, ki leti proti Veneri. Sedaj je oddaljen od Zemlje že več kot 500.000 kilometrov in se bliža Veneri s hitrostjo 4000 km na sekundo. Medplanetarna postaja, ki tehta 643 kilogramov, bo prišla v bližino tega planeta v drugi polovici maja.

Minuli teden so po ponovljenih demonstracijah italijanskih šovinističnih elementov v Trstu naši ljudje ostro reagirali in na protestnih zborovanjih odločno obsodili razdiralno delovanje neofašističnih elementov ter cinično pasivnost oblasti ob teh dogodkih. Na sliki: protestno zborovanje na Titovem trgu v Kopru minulo soboto

Prisrčne vezi z zamejsko mladino

Zbliževanje mladine naših obmejnih občin s slovensko zamejsko mladino na Tržaškem pomeni dragocen doprinos v prizadevanjih za kar najboljše sosedske odnose. Dosedanje vzajemno sodelovanje na kulturnem in športnem področju se bo nadaljevalo z vrsto drugih oblik skupnega delovanja. To dokazuje bogat program letošnjih športnih in kulturnih srečanj ter predvideno sodelovanje zamejske mladine v mladinskih delovnih brigadah.

Vse do leta 1960 bi komajda lahko govorili o pomembnejših stikih naše mladine s svojimi vrstniki na Tržaškem. Šele po nekaterih več ali manj slučajnih srečanjih, ki so jih spremljale drobne kulturne prireditve, smo lahko opazili nenadno poglabljanje medsebojnih stikov in domala množično izmenjavo obiskov. Že v drugi polovici marca preteklo leto smo lahko pozdravili v naši sredi skupino tri sto mladink in mladincev iz Trsta in okoliških slovenskih vasi. Prvikrat se je zgodilo, da so naši mladi rojaki imeli priložnost spoznati pomembnost in privlačnost skupnega dela in skupnih programov, s katerimi so se predstavili z roko v roki z našo mladino. Prevzeti nad gostoljubnostjo in lepoto do-

slovenske mladine iz Trsta, Sežane, Gorice in Koroške.

Tudi to leto je že v samem začetku potekalo v znamenju obojestranskih želja po nadaljnjem sodelovanju. Delegacija Ljudske mladine obalnih občin in Sežanskega je konec januarja imela posvetovanje z vodstvom organizacije »Mlade iniciative« v Trstu in ob tej priložnosti navezala tudi stike s prosvetnim društvom Proseku, Dolini, Križu, Nabrežni in Sempolaju, kjer so sestavili bogat program izmenjave kulturnih in športnih skupin.

Med drugim so letos predvidene tudi že nekatere terminsko določene prireditve. Tako bomo imeli letos priložnost srečati naše tržaške rojake na II. festivalu telesne kulture v Kopru, napovedano je tudi sodelovanje mladih rojakov na glasbeni reviji mladih pevcev in ansamblov ob okrajni mladinski konferenci, razen tega pa kani tržaška mladina sodelovati na nekaterih jubilejnih prireditvah in akcijah, kot je pohod po partizanskih poteh Krasa in v mladinski delovni brigadi koprskih srednješolcev.

Bogat koledar letošnjega sodelovanja z zamejsko mladino na Tržaškem je nedvomno dragocen prispevek v medsebojnem zblizevanju, ki postaja iz dneva v dan težnja širšega kroga naših rojakov onstran meje. Kri ni voda in poglobljene bratske vezi mladega rodu so nedvomno tudi pomemben prispevek pri nadaljnjem utrjevanju dobrih sosedskih odnosov med obema državama.

KRAJEVNI ODBORI IN KOMUNALNI OBJEKTI

Z novim odlokom o pokopališkem redu, ki sta ga sprejela oba zbor Občinskega ljudskega odbora Sežana, je bilo upravljanje vseh pokopališč na območju te občine, razen pokopališča v Sežani, zaupano krajevnim odborom. Pokopališče v Sežani bo še nadalje upravljala Uprava komunalne dejavnosti, ki bo po posebnih odločbi ljudskega odbora odselej opravljala pogrebno službo v mestu.

Na eni prihodnjih sej bo ljudski odbor izročil krajevnim odborom tudi vse vaške in krajevne vodovode.

ZBORI VOLIVCEV V PROIZVAJALNIH ENOTAH

Po sklepu zbora proizvajalcev ObLO Sežana bodo do 15. marca zbori volivcev v vseh proizvajalskih enotah v sežanski občini.

Na zborih, ki jih bodo vodili odborniki zbora proizvajalcev, bodo zlasti obravnavali dosedanje uspehe in pomanjkljivosti v gospodarskih organizacijah ter predloge letnih in petletnih perspektivnih planov. Posebno pozornost bodo posvetili ukrepom, ki jih bodo morale gospodarske organizacije sprejeti v zvezi s novim sistemom delitve dohoda in drugimi novimi predpisi na področju gospodarstva.

Vnebij vestah

NEW YORK: Letos bo skupna vsota Fordove ustanove za pomoč nerazvitim deželam znašala 20 milijonov dolarjev. Letos bodo dobile znatno pomoč te ustanove tudi Nigerija, Kenija in Kongo.

TUNIS: V zadnjih štirih letih je zapustilo Tunizijo 1300 Francozov. Sedaj živi med 4 milijoni Tunizianov samo okrog 100.000 Evropejcev.

WASHINGTON: Za potrebe pomorskih sil ZDA so naročili še pet novih podmornic na atomski pogon.

DUNAJ: V zadnjih osmih letih so se povečale investicije tujega kapitala v Avstriji za 11-krat in sedaj znašajo že 3719 milijonov šilingov. Največ investicij ima ZDA, sledi ji Švica.

Bagdad: Na konferenci zunanjih ministrov arabskih držav so sprejeli priporočilo, naj arabske države glasujejo proti sprejemu Mavretanije v OZN.

KAIRO: Zakonita kongoška vlada je pozvala vse miroлюбne narode, naj glasujejo proti belgijski agresiji v Kongu. Poziv je v glavnem namenjen azijskim in afriškim državam, ki naj bi nudile neposredno pomoč pri vzpostavitvi miru, reda in zakonitosti v Kongu.

LONDON: Lani je Velika Britanija izvozila v Kitajsko za 31,4 milijona funtov svojega blaga, izvoz v Sovjetsko zvezo pa je povečala za 35%.

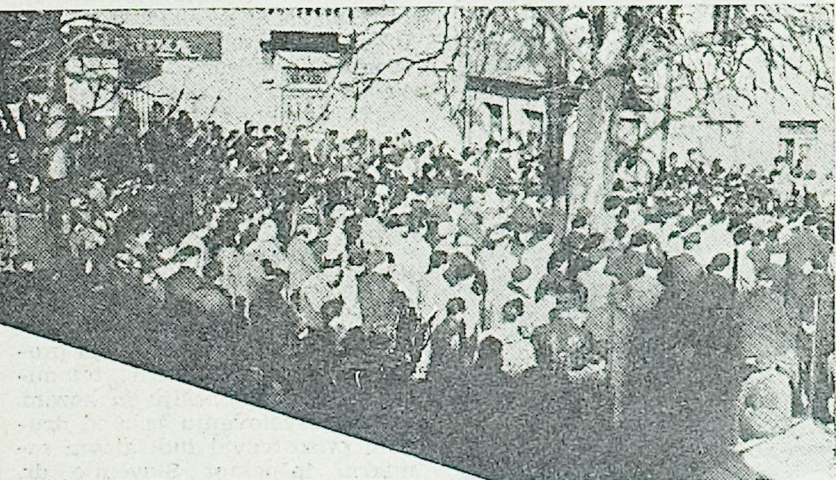
AKRA: Okrog 3,5 milijona angleških funtov čistega dobička je imela lani neka britanska družba, ki opravlja v Gani eksploatacijo diamantov.

WASHINGTON: Banka za izvoz in uvoz ter ameriški fond za gospodarski razvoj sta odobrila Etiopiji 33 milijonov dolarjev posojila za nakup in vzdrževanje dveh reaktivnih potniških letal ter za gradnjo in zboljšanje etiopskih letališč.

PARIZ: Predstavnik francoskega ministristva za zunanje zadeve je te dni izjavil, da predsednik De Gaulle za sedaj še ne namerava obiskati predsednika ZDA Kennedya.

Uredništvo

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradčič. Izhaja vsak petek. Izdajatelj CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 802-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in ključje tiskarna CZP »Primorski tisk«

S protestnega zborovanja v Bistriči proti zločincem, ki so ubili kongoškega heroja in borca za svobodo Afrike Patricea Lumumbo in njegove sodelavce

JANEZ KRAMAR

O STANOVANJSKI GRADITVI NA GORNJEM PODROČJU KOPRSKEGA OKRAJA

Združiti vse sile in sredstva

V petek, 7. februarja, je bilo v Postojni sektorsko posvetovanje o problematiki stanovanjske izgradnje v občinah Postojna, Ilirska Bistrica in Sežana. Poleg sindikalnih delavcev ter predstavnikov družbeno-političnih organizacij in oblasti sta se posvetovanja udeležila še podpredsednik glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije Leopold Krese in predsednik OSS v Kopru Franc Kloubčar.

Organizacijo skupnega posvetovanja so narekivale okoliščine, da so si problemi stanovanjske izgradnje v vseh treh občinah gornjega pasu koprškega okraja podobni. V nadaljevanju posredujemo nekaj ugotovitev in stališč, ki so prevladovala v razpravi na tem posvetovanju.

Nagel tempo razvoja v povojnem obdobju je vzporedno s širjenjem proizvodnih kapacitet povzročil občutno fluktuacijo delovne sile v gospodarsko-upravne centre, kot so Postojna, Sežana, Ilirska Bistrica in Pivka. Vendar pa podedovani stanovanjski fond kljub smelim prizadevanjem zadnjih let ni zmožal brez posledice prenesti izrednega priliva prebivalstva v ta nasejja. Čeprav so postojnski občini zgradili od 1957. leta do danes 276, v sežanski 280 in v ilirskobistriški občini okrog 100 novih stanovanj, so s tem le delno rešili problem stanovanjskega standarda, ki sodi med najtežnjeje pokazatelje splošne rasti življenjske ravni prebivalstva.

Tako je bilo v Postojni v preteklem letu še vedno 396, v Sežani 220 in v Ilirski Bistrici 160 prosilcev za družinska stanovanja ter na celotnem območju treh občin več sto gradbenih, železniških, gozdarskih in kmetijskih delavcev, ki bi nujno potrebovali primerna samska stanovanja, saj se mnogi od njih dnevno vozijo na delo po deset in še več kilometrov daleč, medtem ko na desetine gradbenih in progovnih delavcev živi v neurejenih lesenih provizorijskih in progovnih bivalnicah.

Ob ugotavljanju teh dejstev in hkrati potencialnih možnosti finansiranja stanovanjske izgradnje, ki ga ureja vrsta novejših predpisov, so prišli udeleženci posvetovanja do zaključka, da je stanovanjski problem že zdavnaj obtežuje golo socialnost in se spreminil v ekonomsko-politični problem, saj sta od njegove rešitve odvisna problem dviga delovne storilnosti kakor tudi razvojni tempo dviga družbenega standarda, ki postaja iz leta v leto funkcionalno tesneje povezan z družbeno-ekonomskim razvojem nasploh.

Ocenjujoč problematiko stanovanjske izgradnje iz te perspektive, je lahko povleči zaključek, da sedanja praksa akumulacije sredstev za gradnjo stanovanj preko obveznih odvajanj v enotni in edini sklad v občini ne more več zadovoljiti dejanskih potreb. Hkrati pa tudi praksa močnejših gospodarskih organizacij, da skrbijo samo za gradnjo lastnih stanovanj, ne more pripomoči h kompleksnemu reševanju stanovanjske gradnje v komunah, ker ostaja ob tem perspektiva člana manjšega podjetja z nižjo akumulacijo sredstev v pričakovani primerne stanovanja precej zamegljena, medtem ko smo na privatno iniciativo v gradnji stanovanj doslej tako ali tako gledali z nezdravo ozkostjo, namesto da bi pobude v tej smeri podpirali, saj je vsako novo zgrajeno stanovanje v današnjih razmerah pomembna pridobitev za družbo.

Tempo stanovanjske izgradnje v teh treh komunah je bil v zadnjem obdobju precej odvisen tudi od porasta cen za kvadratni meter zazidalne stanovanjske površine. Ta se je v Postojni v zadnjih stitih letih dvignila od 20 na 37 tisoč dinarjev ali kar za 85% in v Sežani celo na 40.000 dinarjev. Porast cen je posledica podražitve gradbenega materiala in uslug, torej posledice tržnih okoliščin, ki se jim v pogojih sprostitve cen ne da streči z administrativnimi ukrepi, lahko pa bi problem omilili s tem, da bi prepustili skrb za opremo stanovanja bodočim stanovalcem samim,

nadalje s standardizacijo gradbenih programov in načrtov itd. Vsekakor pa se ne bi smel več ponoviti primer gradbenih podjetij »Gradnja« in »Primorje«, ki sta hoteli svojim delavcem lansko leto zgraditi v Postojni samski dom, pa so jih v nameri zavili nerešeni urbanistični problemi mesta, tako da domu vse do danes niso postavili niti temeljev.

Po vsem tem je očitno, da bi nadaljevanje prakse tako počasnega in neelastičnega zbiranja sredstev za stanovanjsko izgradnjo lahko privedlo v bodoče v vseh treh komunah do še ostrejših problemov, saj bi na primer v Ilirski Bistrici ob sedanjem ritmu izgradnje 25 stanovanj letno zadovoljili najnujnejše potrebe komaj v desetih letih, pri čemer pa so izključene vse potrebe, ki jih bosta nujno porajala bodoči gospodarski razvoj in amortizacija dotrajanih stanovanjskih zgradb. Podobna ali še bolj zaostrena je računica za ostali (Nadaljevanje na 8. strani)

Z zborovanja poštne službe minulo nedeljo v Kopru

OB REORGANIZACIJI POŠTNE SLUŽBE V KOPRSKEM OKRAJU

Včeraj uslužbenci - danes gospodarji

Decentralizacija poštne službe in z njo povezane organizacijske spremembe nalagajo tudi PTT podjetju v Kopru, ki je eno izmed devetih podjetij te vrste v Sloveniji, odgovorno nalogo formiranja samostojnih osnovnih enot. Kaže, da bo dokončno obveljalo, da bodo osnovne enote PTT podjetja v Kopru, Postojni, Sežani in Ilirski Bistrici, medtem ko ima vprašanje teritorialne razdelitve PTT Hrpolje - Kozina zagovornike za priključitev h Kopru, zopet drugi pa se zavzemajo za razdelitev tega področja med posamezne enote, h katerim gravitira. Vsekakor je bila pri določanju enot odločilnega pomena bodoča ureditev komun, zato je očitno, da pada tudi organizacija PTT službe v pristojnost komun.

V znamenju teh in vrste drugih gospodarskih in organizacijskih sprememb, ki istovetijo PTT službo, z gospodarskimi organizacijami, je potekala preteklo nedeljo v Kopru letna skupščina sindikalne organizacije PTT delavcev našega okraja. Po poročilu predsednika sindikalne podružnice Vice Glavana ki je podal med drugim tudi pregled o izpolnitvi planskih nalog PTT

za leto 1960 in s tem povezano ugotovitev, da je okrajna pošta s svojimi 37 krajevnimi enotami izpolnila plan uslug z 92%, plan dohodkov s 104% in plan delovnih enot s 96%, s skupnim številom skoraj 13 milijonov vseh PTT uslug, je bilo označeno sprejetje lastnega pravilnika o nagrajevanju delavcev nad tarifno postavko za važen ukrep v smeri decentralizacije. Zal je bilo s tem poskusom povezano precej pomankljivosti, ki jih bodo morali delavski sveti enot, oziroma delavski svet podjetja PTT v Kopru, čimprej odpraviti ter vskladiti postavke novega pravilnika o nagrajevanju z vsemi ekonomskimi in organizacijskimi elementi, ki bodo kar najbolj stimulirali slednjega delavca PTT službe.

Tudi v blodni diskusiji je prišlo do izraza zaupanje v vse predvidene gospodarske spremembe PTT službe ter ugotovitev, da je bodoči gmojni položaj v dobršni meri odvisen od boljšega izkoriščanja osnovnih sredstev, boljše organizacije dela, štednje materiala in osebnega prizadevanja vsakega posameznika. Vrsta upravnih pripravov na račun kvalitete, ekspeditivnosti in kultur-

nejšega poslovanja nalaga v novih pogojih samostojnega gospodarjenja odgovorno nalogo predvsem organom delavskega samoupravljanja.

Prvi akt v dokončnem formiranju samostojnih gospodarskih enot PTT službe — volitve delavskih svetov — pa nalaga predvsem sindikalni organizaciji novo vsebino dela in odgovornost v zvezi z izborom kandidatov bodočih članov samoupravnih organov.

Na skupščini je bilo med drugim tudi govora o potrebi po skrbnejšem kadrovanju novih moči, po pospešenem delu okrog nove avtomatske telefonske centrale, po izboljšanju delovnih in življenjskih pogojev PTT delavcev. Soglasno je bil sprejet tudi predlog, da bi imeli poštni uslužbenci vsaj en prosti dan v tednu. (bb)

TUDI TO BO TREBA UREDITI

Če je katera služba komplicirana, potem ni mogoče mimo gozdarstva. Vsaj ponekod. Tako n. pr. v občini Sežana, kjer delujejo obrat Gozdnega gospodarstva Postojna, gozdni obrat Kmetijske zadruge, Sekcija za gozdoznanje Krasi in še referat za gozdarstvo pri Občinskem ljudskem odboru. Tu in tam tehniški, logarji, delavci, referenti in drugi uslužbenci. Eni opravljajo eksploatacijske, drugi varnostno-gojivne, tretji gozdovalne, četrti upravne naloge. Delo si delijo po sektorjih lastništva in če gresta dva uslužbenca v isto smer, zavijeta na koncu poti vsak na svojo parcelo, čeprav ležita parceli druga poleg druge.

Taka razcepljenost gozdarske službe nujno terja združitve operative ne glede na lastništvo gozdov, saj bi taka reorganizacija prinesla pocenitev del, boljše gospodarjenje z gozdovi, lažjo kontrolo in večjo produktivnost. V tej zvezi bi bilo treba še posebej obravnavati vprašanje gozdoznanja goličav, ki ga nikakor ne bi smeli podrediti drugim nalogam. —er

HIŠNE SVETE POVSOD

Tu in tam v sežanski občini so še primeri, da stanovalci še niso izvolili hišnih svetov.

Ne glede na to, kakšni so vzroki, da se še niso formirali ti družbeni organi, ki jim je poverjena skrb za vzdrževanje stanovanjskih hiš, so posledice lahko samo negativne. Ena prvih takih posledic je, da nekateri stanovalci že lep čas ne nlačujejo stanarine. Končna posledica pa je, da se nihče ne zanima za gospodarjenje z delom stanovanjskega sklada, ki ob taki brezbriznosti lahko samo propada.

Nehote se vsiljuje vprašanje: kaj bodo rekli nosilci stanovanjske pravice, ko bodo morali odšteti lepo vsoto na račun nepopravnih stanarine in dalje, kdo bo odgovoren za škodo, ki nastaja na zgradbah in ki je v začetku morda majhna, nato pa naraste v velike vsote? —er

NAS
GOSPODARSKI KOMENTAR
Pomembni ukrepi

Gospodarski odbori Zvezne ljudske skupščine obravnavajo oziroma so obravnavali važne osnutke, ki so jim bili predloženi in katerih namen je pripraviti ter vskladiti predpise z novim gospodarskim sistemom, ki ga uvajamo. V glavnem so bili osnutki, ki so bili predloženi omenjenim organom, sprejeti in sedaj bodo sledili svojo pot preko Zveznega izvršnega sveta in Zvezne ljudske skupščine tako, da lahko računamo, da bodo v kratkem že uveljavljeni.

Novi predpisi, ki naj bi bili sprejeti kot zakoni ali kot uredbe, zajemajo tako široko področje, da lahko rečemo, da bo njihov vpliv na gospodarsko dogajanje in razvoj v prihodnje najširši. V prvi vrsti gre za uveljavitev novih instrumentov v delitvi dohodka. Z njimi naj bi ob večji spodbudi dosegli, da bi se dvignila delovna storilnost, kakovost izdelkov, povečala konec koncev proizvodnja in drugo. Nova delitev dohodka naj ne bi pomenila, da bi se postavila nova merila glede na sedanjo delitev dohodka, da bi nekemu nekaj vzeli in to drugemu dali, temveč nasprotno. Novi instrumenti naj omogočijo, da bodo deležni več tisti kolektivi, ki bodo več ustvarili, več in boljše proizvedli ob zmanjšanju stroškov, izboljšanju kakovosti in podobno. Novi sistem delitve dohodka naj tudi prepriča privilegiranje enih gospodarskih organizacij ali vej pred drugimi ter daje vsem enake pogoje za delo in razvoj.

Novi predpisi naj bi uredili v celoti tudi naš zunanjetrgovinski režim. Po devizni reformi, ki je za nas velikega pomena, saj nas postopno vključuje v svetovno gospodarstvo ob uvajanju enotnih instrumentov, naj bi sledila še podrobnejša obdelava tega področja v celoti. Vemo, da uvajamo prosto trgovino s tujino, kontingentirano in kontingentirano z dovoljenji, poleg tega pa uvajamo carine kot regulator za zaščito domače proizvodnje in notranjega trga. Vsekakor moramo ugotoviti, da gospodarstvo nekako nestrno pričakuje ureditev vprašanj s področja zunanjetrgovinskega poslovanja, saj nam odlaganje v tem pogledu lahko samo škoduje.

Kot zadnje pred zasедanjem Zvezne ljudske skupščine pa so gospodarski odbori obravnavali osnutke o spremembah kreditnega in bančnega sistema. To vprašanje je povzročalo mnogo težav, saj je bilo od časa, ko so se začele priprave za ureditev bančnega in kreditnega sistema pri nas, izdelanih najmanj pet različnih osnutkov zadevnih zakonov. Danes bi bilo še prezgodaj govoriti o zadnjem, to je o osnutku, ki je bil sprejet in ki bo predložen Zvezni ljudski skupščini, ker nam njegovo besedilo še ni znano. Vemo le za nekatera njegova splošna določila in bi zato o njem govorili kasneje, ko bo znano besedilo predloga.

Končno naj omenimo še, da so pripravljene spremembe s področja socialnega zavarovanja, med drugim tudi izboljšanje pokojnin in invalidnin vseh vrst.

KOLEKTIV KMETIJSKE ZADRUGE V IZOLI PREDLAGA

medsebojno dopolnjevanje vrtnarstva

Sedanje dokaj negotovo stanje glede bodoče preskrbe obalnih občin s sadjem in zelenjavo, oziroma premalo odločno ukrepanje za ureditev take organizacije poslovanja, ki bi zagotovila v bodoče kar najbolj zadovoljivo posredovanje tega važnega prehranbenega artikla, vsekakor terja kompleksno reševanje in ne zgolj osamljena prizadevanja posameznih občin. Bolj kot doslej pa morajo prisluhniti težavam naše trgovine s sadjem in zelenjavo vrtnarski obrati naših kmetijskih gospodarstev, ki prav tako brez koordinirane vrtnarske proizvodnje ne bodo mogla kriti potreb domačega trga.

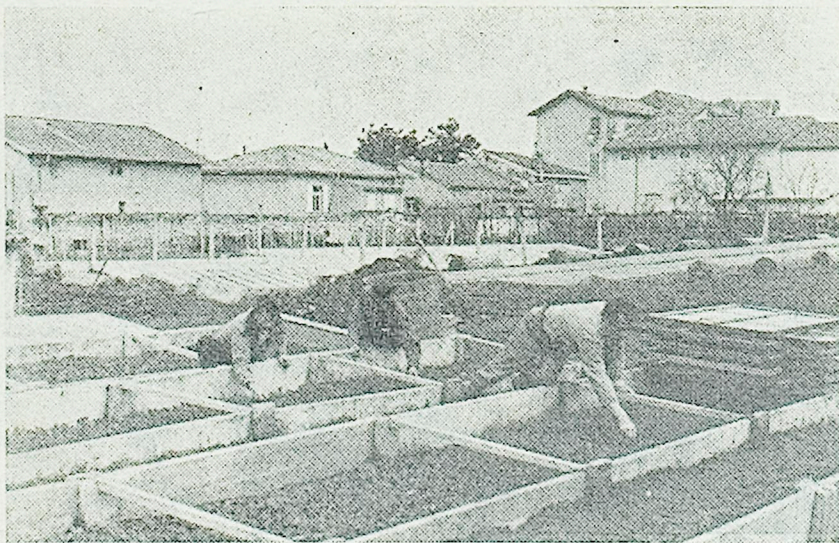
Tega mnenja so tudi pri KZ Izola, kjer je kolektiv posvetil vrtnarski proizvodnji vso skrb in je le-ta postala osrednja dejavnost zadruge. V zelo kratkem razdobju so uredili okrog 640 kvadratnih metrov površine pod steklom, nadaljnjih 30 hektarov vrtnarskih površin pa obsega plan za to gospodarsko leto ter jo bodo uredili na zaokroženem kompleksu. Razen tega sodelujejo na natečaju, da bi zgradili rastlinjak, nekaj gospodarskih poslopij in podobno.

Zato so pri KZ Izola upravičeno mnenja, da bodo lahko krili ne le potrebe domačega, torej lokalnega trga, ampak bodo zele-

njavno celo izvažali na širše tržišče. Vsekakor pa KZ Izola ne bi mogla zadovoljiti potrošnikov z vsemi vrstami zelenjave, saj je razumljivo, da delno zaradi omejenih možnosti glede na površino vrtnarije in delno zaradi klimatskih in drugih pogojev niti ni moč pričakovati takega izbora, ki bi v celoti ustregel potrebam tržišča. Prav zato je toliko bolj pomemben njihov predlog, da bi vrtnarski obrati obalnih občin z medsebojnim dopolnjevanjem in koordinacijo vsklajali vrtnarsko proizvodnjo glede na vrsto zelenjave in časovnega obdobja posameznih pridelkov. Kmetijski zadrugi Lucija in Izola ter kmetijske organizacije koprške občine boja izpolnjujejo te pogoje in zmorejo to nalogo; poraja se torej le potreba po formiranju nekakšnega posvetovalnega organa z zastopstvom vseh zainteresiranih gospodarstev.

Kolektiv KZ Izola tudi ne smatra za potrebno ustanovljati nove gospodarske oziroma trgovske organizacije. Pač pa si prizadevajo povečati število svojih trgovin s sadjem in zelenjavo, ker sedanje tri niso več kos naraščajočemu povpraševanju.

Predlog KZ Izola je vsekakor zanimiv in bi veljalo o njem razmisliti — tembolj, ker tudi turistična sezona ni več daleč. Brez dvoma bi naše kmetijske organizacije, ki imajo urejene že dokajšnje površine vrtnarij, v takih pogojih poslovanja in organizacije zmogle nalogo preskrbe tržišča skoraj v celoti. (bb)

Na sliki: sto tisoč in več sadik ranih vrtnin, ki jih gojijo v pokritih gredah KZ Izola, potrebuje skrbno nego

V Dutovljah na Krasu je bilo minulo nedeljo zelo živahno in so posebno veselje imeli cicibani in pionirji s svojo pustno zabavo v dvorani šole, kjer se je ubralo veliko število lepih mask in njihovih malih in velikih prijateljev. Na sliki: pustni sprevod malih mask od železniške postaje proti središču Dutovelj

IZ DELA IN ŽIVLJENJA GASILCEV V ZAGORJU NA PIVKI

Za vzgled vsem drugim društvom

Nedolgo tega je 80 članov zagorskega prostovoljnega gasilskega društva napravilo enoletni obračun svojega dela. Društvo šteje 112 članov in članic in je prav gotovo eno izmed najmočnejših društev na področju postojnske občine. V društvu je 17 mladincev in 4 članice. Pogrešajo pa pionirje, zato so sklenili, da bodo brž ko mogoče ustanovili pionirsko desetino.

V minulem letu so sodelovali pri gašenju enega požara, enkrat pa so nastopili, ko je voda poplavlila neko stanovanjsko poslopje. Za strokovno izpopolnjevanje članov so priredili 6 mokrih in 17 suhih vaj, pri raznih delih v gasilskem domu pa so opravili več kot 200 prostovoljnih delovnih ur. Za inventar, ki je vreden okoli milijon dinarjev, skrbijo zelo vestno.

Nedolgo tega so nabavili nov gasilski voz. Sredstva za nabavo sta jim dali Okrajna in Občinska

gasilska zveza, nekaj pa so prispevali tudi sami.

Pohvalno je, da društvo tesno sodeluje z vsemi ostalimi društvi in organizacijami na vasi, predvsem s SZDL. V gasilskem domu so si uredili skupen klubski prostor, kjer imajo v zakurjenem prostoru vsak večer sestanke, družabne igre in kjer je tudi televizijski sprejemnik. Tu so tudi predavanja Ljudske univerze, ki so skoraj vedno zelo dobro obiskana.

V tem letu se nameravajo posvetiti predvsem strokovni vzgoji članstva in ostalih prebivalcev. Prav tako bodo sodelovali pri vseh proslavah ob počastitvi 20. obletnice vstaje. Pripravili nameravajo tudi samostojen nastop.

Skoraj brez pridržka bi lahko postavili to delavno društvo za vzgled vsem ostalim društvom. Na dan občnega zbora so sprejeli v svoje vrste 6 mladincev in 7 pionirjev. Dober začetek in želimo, da bi imelo društvo tudi dobre uspehe.

Br. Š.

Brez urbanističnega načrta ne bo šlo

V poslednjih letih je dobila Sežana skoraj povsem novo lice. In prav nič ne kaže, da se bo obseg gradnje novih stanovanjskih ter poslovnih prostorov kmalu skrčil. Ta okoliščina povzroča nemalo skrbni organom, pristojnim za urbanizem.

Problem je v tem, da mesto še sedaj nima urbanističnega načrta. Idejni načrt je bil izdelan že leta 1950, vendar je vse doslej

ostal le kot predlog, ker je probleme obdeloval preskopo. Gre za lokacijo novih zgradb, ulic, kanalizacije, električno in telefonsko omrežje itd. Vsa ta vprašanja je treba nujno rešiti, ker bo sicer gradnja zašla v slepo ulico, iz katere se bo težko izmotati.

-er

Piranski občani o letošnjem planu

Ta teden so se začeli v piranski občini zbori volivcev, na katerih občani razpravljajo predvsem o nalogah, katere naj zajame letošnji plan gospodarstva v občini, pa tudi občinski proračun. Občinski ljudski odbor je za zbor pripravil sicer predlog letnega načrta, vendar poudarjajo ljudski odborniki na vseh zborih, da mora ta predlog služiti samo kot osnova za razpravo, da pa je nujno, da pridejo v končnem načrtu do izraza vsi vredlogi, ki nastanejo iz praktično občutene potrebe pre-

bivalstva in delovnih kolektivov — seveda če so izvedljivi, se pravi v okviru sigurnih finančnih in drugih sredstev. Samo ob širokem sodelovanju občanov v razpravi bodo lahko zajete vse potrebe in se bo izkristaliziral tak prioriteten vrstni red raznih ureditev in gradenj, kot bo prebivalstvu najbolj ustrezalo, oziroma bo imelo najugodnejše posledice za nadaljnji razvoj piranskega gospodarstva in standarda piranskega prebivalstva na sploh.

Afriška študenta med Koprčani

V mali dvorani gledališča se je preteklo nedeljo zbrala na robu občinskega mladinskega komiteja domala vsa srednješolska mladina Kopa. Med nje pa sta prišla dva afriška študenta, doma iz Nigerije in Alžirije. Govorila sta o svoji domovini in o boju za neodvisnost o zgodovini in usodi afriških ljudstev in njihovi težnji, da se čimprej iztrgajo iz zaostalosti in s krepkimi koraki stopijo na pot razvoja in napredka. Oba mlada Afrikanca sta študenta na ljubljanski univerzi in že nekoliko govornika slovensko.

Ob koncu razgovorov se je spontano razvilo kratko demonstrativno zborovanje proti fašističnim izživačev v Trstu in naši dijakci so še poslali protestno resolucijo Državnemu sekretariatu za zunanje zadeve v Beograd.

Nova samopostrežna trgovina v Portorožu ob otvoritvi. Več o njej preberite na 6. strani

Kej pravijo drugod ...

PLAN PREKORAČEN ZA OSEM ODSOTKOV

Tovarna gumijevih izdelkov v Kranju proizvaja zelo obširen asortiman gumijevih artiklov. Pri večini teh izdelkov je bil plan dosežen stoo odstotno, razen pri plaščih in zračnicah za kolesa in še pri nekaterih drugih artiklih. Toda temu so bile vzrok opravičljive težave.

V celoti je bil plan tovarne Sava dosežen s 108 %, kljub temu, da v petih grupah od dvanajstih ni bil stoo odstotno izpolnjen. Skupna proizvodnja je presegla postavljeni plan za 535 ton ali 8 %. V letu 1959 je imela tovarna nad 5111 ton proizvodnje. V primerjavi s letom 1960 pomeni, da se je lani povečala proizvodnja za 37,5 %. To je vsekakor lep uspeh.

VELIK POMEN

Občinski ljudski odbor Soštanj je na zadnji seji sklenil, da bo pristopil v širše članstvo poslovnega združenja za gradnjo energo-kemičnega kombinata v Sostanju. Prva faza gradnje tega kombinata bo veleplinarska z zmogljivostjo 500 milijonov m³ plina letno. Ta plinarska bo eden največjih objektov, ki bodo zgrajeni do leta 1965 v naši republikli. Celotna investicijska vlaganja bodo znašala okrog 20 milijard dinarjev. Plinarska bo preskrbovala s plinom pretežno del slovenske industrije, saj bodo plinovi deli speljani do Kamnika, Kranja, Jesenice, Ljubljane, Celja, Štor, Kidričevega, Maribora, Slovenj Gradca itd.

DROBILEC IN MEŠALEC ŽIVINSKE KRME PRI KG

Osnovna sredstva Kmetijskega gospodarstva v Beltincih so se povečala z drobilcem in mešalcem živinske hrane. Te dni so namreč monterji tovarne avionov UTVA iz Pančeva končali montažna dela na drobilcu in mešalcu, ki ga je napravila UTVA po lastnih načrtih in je prvi v naši republikli.

ZA GRADNJO OBRATA »ISKRE«

Občinski ljudski odbor Novo mesto je najel pri Jugoslovanski investicijski banki, okrajnem investicijskem skladu in občinskem investicijskem skladu posojilo v znesku 128 milijonov 200 tisoč dinarjev za gradnjo obrata Iskre v Novem mestu. Hkrati je bilo najeto pri Okrajnem in občinskem stanovanjskem skladu tudi posojilo v znesku 35 milijonov dinarjev za gradnjo stanovanjskega bloka za ta obrat.

PRVA SEJA ENOTNEGA TD PIRAN-PORTOROŽ

TAKOJ NA DELO

Novi 17-članski upravni odbor enotnega TD Piran-Portorož je na svoji prvi seji izvolil za novega predsednika društva Staneta Mencingerja, direktorja Sklada za izgradnjo Pirana. Razen tega je predlagal načelnika Oddelka za gospodarstvo ObLO Piran Mirana Fuxa za člana sekretariata kiparskega simpozija, ki bo sredi maja začel s svojim delom v Seči; tov. Fux ima nalogo skrbeti za koordiniranje interesov ter nalog simpozija s potrebami in možnostmi turizma v piranski občini. Odbor je sprejel med številnimi drugimi tudi sklep, da se v najkrajšem času organizirata za prebivalstvo vsaj dve predavanji o pomenu, namenu in praktičnih koristih turizma, kajti razna vprašanja, ki jih postavljajo občani na zborih volivcev ali društva, dokazujejo, da je v tem pogledu še mnogo nejasnosti in napačnih pojmovanj.

Julc

PO SESTANKU V GORNJI BRANICI

Nove naloge za zgodovinarje

V nedeljo, 12. t. m., je bil v Gornji Branici sestanek, ki so se ga med drugimi udeležili Ervin Dolgan-Janez, mamica Kantetova, Josip Bolje-Jamnik, Gizela Ukmar, Nerone Čehovin, Jožica Zidanik-Zmaga, Ivan Vidrih, Branko Ukmar, Josip Trampuž in Janez Kramar.

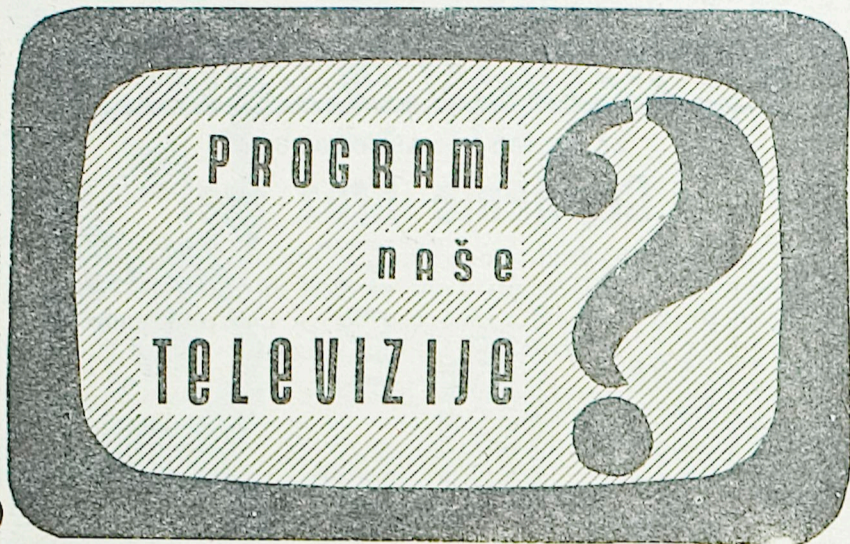
Namen sestanka, ki ga je sklical občinski odbor ZB NOV Sežana, je bil, ugotoviti, kdaj so se v tej vasi pojavili prvi partizani, ki jih je vodil Ervin Dolgan-Janez, in kdaj je bil tu ustanovljen prvi odbor OF.

Po izjavah Ervina Dolgana, ki so jih s podobnimi izjavami podkrepili preživeli tovariši iz Gornje Branice, je prva skupina partizanov prišla v bližino vasi 27. avgusta 1941, prvi odbor OF pa

Pustovanje na Hrpeljskem

V okviru pustnih prireditev je DPD Svoboda v Hrpeljah tudi letos organizirala tradicionalni ples s maskami na pustno nedeljo in na pustni torek. Prav tako je šolska mladina užila v teh dneh obilo veselja in zabave. Potem, ko je bil končan obhod maškar po Hrpeljah in Kozini, se je ves pisani vrvež zbral v prosvetni dvorani na rajanje. Društvo prijateljev mladine je pripravilo svojim varovancem malo pustno pogostitev.

J. Z.

Skromni delovni prostori naše televizije v Ljubljani so se razširili z novim, sodobnim studiom, ki je opremljen z modernimi napravami in ima zraven še režijsko kabino in garderobe. Tako so se delovni pogoji televizijskih delavcev precej izboljšali, kar bo brez dvoma ugodno vplivalo na izvedbo zahtevnejših in kvalitetnejših programov. To je vsekakor bilo potrebno, kajti v naši ožji domovini imamo danes že več kot 4000 televizorjev.

Se isti dan, po slavnostnem odprtju Studia A, ki so se ga udeležili zastopniki slovenskega kul-

Nakratko

KINO BI RADI

Prebivalci vasi in naselij Dolane, Košana, Kal in Neverke, Stare in Nove Sušice, Volč in drugih nimajo skoraj nobenega razvedrila razen radia in nekaj poredkih plesov. Zato so izrazili željo, naj bi jih prišel sem in tja obiskat potujoči kino, saj bi vstopnina na predstavo lahko pokrila stroške predvajanja — kot imajo to lepo organizirano v hrpeljski občini.

STUDENO PRI POSTOJNI

Lepa podgorska vasica Studeno je bila še do nedavna pravo kulturno žarišče tega predela, in vzor, kako je treba tudi v oddaljenih naseljih gojiti kulturnoprosvetno dejavnost. V zadnjem času pa je aktivnost popustila in vaščani zlasti pogrešajo odrske prireditve, ki so jih bili prej obilo deležni. Zato si zdaj želijo, da bi jih prišla obiskat vsaj kakšna dramska družina od drugod — morda se bodo potem spet zbudile domače sile in na novo zastavile delo.

PREMALO MLADINE

Na zadnji občinski konferenci SZDL v Postojni so ugotovili, da je v tej občini po šolskih odborih premalo ali pa sploh ni mladine, zato bo treba tudi temu vprašanju na prihodnjih volitvah teh družbenih organov posvetiti več pozornosti.

II. razpis Kajuhovih nagrad

Z namenom, da bi narodnoosvobodilna vojna slovenskega naroda dobila v slovenski književnosti še večji poudarek, in z namenom, da bi pisatelje, pesnike in druge umetniške oblikovalce ter zgodovinarje, zlasti pa vse, ki so kakorkoli sodelovali v NOV, še bolj zainteresirali za ustvarjanje del iz narodnoosvobodilne vojne, razpisuje Upravni svet zavoda »BOREC« v Ljubljani Kajuhove knjižne nagrade za leto 1962, in sicer:

- I. nagrado v znesku 300.000 din
- II. nagrado v znesku 200.000 din
- III. nagrado v znesku 100.000 din

Kajuhove nagrade se podeljujejo za izvorna in še neobjavljena dela, in sicer: a) za literarna dela — roman, povest, pesniška zbirka, zbirka novel, dramsko delo; b) za dokumentarno delo; c) za spomine; d) za ilustracije in opremo knjig.

Za Kajuhove nagrade pridejo v poštev le dela, ki obravnavajo tematiko iz narodnoosvobodilne vojne Slovenije: partizanstvo, ilegala, predvojna partijska in delavska razredna borba, koncentracijska taborišča, zapori ter zgodovinsko znanstvena dela s tega področja.

Avtorji, ki se potegujejo za Kajuhove nagrade, morajo svoja dela predložiti v dvojniki ocenjevalni komisiji, ki jo vsako leto sestavi Upravni svet zavoda. Avtorji morajo predložiti svoja dela pod šifro, v zapečateni kuverti pa svoj točen naslov. Avtorji lahko konkurirajo z več deli, vendar pa mora biti vsako delo posebej šifrirano. Na natečaju za Kajuhove nagrade lahko sodelujejo vsi državljani FLRJ, proti katerim ni uveden kazenski postopek.

Zadnji rok za oddajo del 30. december 1961. Vsa nagrajena dela bo odkupil zavod »BOREC« s posebno pogodbo z nagrajenimi avtorji.

Rokopise je dostaviti z označbo »Kajuhove nagrade« na naslov: Uredništvo zavoda »BOREC«, Ljubljana, Titova c. 17.

Podelitev nagrad bo ob Dnevu oborožene vstaje slovenskega naroda, 22. julija 1962.

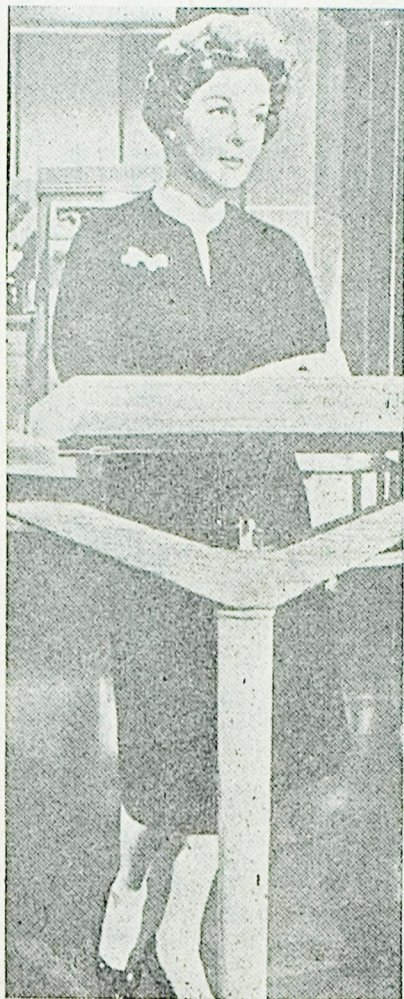
Upravni svet zavoda »Borec« v Ljubljani

je namreč direktor Vlada Mitrović dal takole izjavo: »Da bi odstranili nekatere težave, ki se pojavljajo na posameznih jezikovnih področjih, zaradi oddajanja programa v dveh jezikih — srbohrvatskem in slovenskem — bo potrebno uvesti dva programa — skupnega in posebnega. Skupni program bo obdržal jugoslovanski značaj in v njem bodo sodelovali vsi televizijski studii, kar bo brez dvoma izjemnega pomena v kulturnem in družbenem življenju naše države. V okviru posebnih programov pa bi oddajali program, ki bi obravnaval ožjo republiško problematiko.

Ce je osnovni vzrok za uvedbo posebnih programov različnost jezikovnih področij, tedaj je težko razumeti izjavo o skupnem programu, ki naj bi obdržal jugoslovanski karakter in pri katerem naj bi sodelovali vsi trije jugoslovanski televizijski centri (Zagreb, Beograd, Ljubljana). Razdelitev na skupni in posebni program pa bi bila razumljiva, če bi šlo za vprašanje kakovosti, splošne pomembnosti in zanimivosti, ne pa večje ali manjše jezikovne razumljivosti. Zgoreno je namreč deliti kulturno in družbeno pomembnost programa po jezikovni pripadnosti. Zdaj pričakujemo zaradi delikatnosti vprašanja še mnenja predstavnikov slovenske televizije, ker je uvedba skupnega in posebnega programa pač načelno sprejemljiva.

Nekaj televizijskih nanovedi pa je tudi razveseljivih. Tako n. pr. podatek, da bo v letošnjem letu še več zabavnih, revijskih, tekmovalnih, ugankarskih in športnih oddaj in morda še napoved iz Beograda. Še ta mesec bodo začeli z novo serijo zabavnih oddaj z naslovom »Serafimov klub«. Oddajo bo vodil naš znani humorist Zika Zivulović-Serafim, sodelovala pa bo še vrsta beograjskih humoristov, ki so si že zdaj pridobili naklonjenost televizijskega občinstva v odlični oddaji »Servisna postaja«.

Torej vendar še nekaj novosti razen uvedbe naročnine.

Letošnje Prešernove nagrade

Po sklepu Odbora Prešernovega sklada in na predlog strokovnih komisij so podelili tudi letos Prešernove nagrade. Prejeli so jih: MILE KLOPČIČ za pesniško in prevajalsko delo, VLADIMIR SKRBINŠEK za umetniške stvaritve v dramski igri, dr. DRAGOTIN CVETKO za »Zgodovino glasbene umetnosti na Slovenskem« in inž. arh. EDVARD RAVNIKAR za arhitektonske stvaritve. Razen tega so podelili Prešernove nagrade najboljšim študentom na vseh fakultetah ljubljanske univerze in na umetnostnih akademijah, kakor tudi dijakom v srednjih in osnovnih šolah. Prešernov sklad pa je v preteklem letu poleg nagrad razpisal tudi vrsto štipendij za umetniško in znanstveno izpopolnjevanje. Ta sklad je po razpisu razdelil posebni upravni odbor.

Kultura in krompir

Posebne težave pri razvijanju družabnega življenja po naših vasesh nastanejo tam, kjer že imajo dvorane in odre za dramske in druge prireditve. To pa zato, ker so te dvorane v glavnem po družinskih domovih ter so jih za druge zasege, da so vanje vskladiščile krompir in druge poljske pridelke, ki jih preteklo jesen niso takoj spravile v promet. Posebno ostro se to vprašanje pojavlja v Tatrah v Brkinih in še po nekaterih bolj oddaljenih krajih, čeprav je podobnih primerov dovolj po vseh občinah koprškega okraja, o čemer bomo še pisali.

Poseben problem z dvorano pa imajo v Dolanah. Tamkaj je ta last privatnika in morajo za njeno uporabo plačevati določeno odškodnino ali najemnino. Lastnik na dvorane sploh ne obnavlja. Vaške organizacije morajo za enkratno uporabo dvorane plačevati okrog tri tisoč dinarjev, pa čeprav so klopi in pod v dvorani last bivšega prosvetnega društva. Vsekakor bo treba to vprašanje proučiti in pomagati, da se to vprašanje uredi, posebno še, ker bo še ta prostor v nasprotnem primeru propadel.

Film

Običajno uspela dramska dela in romani najdemo tudi pot v filmske ateleje, da jih ovekovečimo na celuloidnem traku. Za filmske producente pa to pomeni — ob dobrem scenariju seveda — gotov uspeh. Tako so v Hollywoodu odkupili med drugimi znameniti deli tudi Stevensovo komedijo ZAKONSKI VRTILJAK, ki smo jo gledali pri nas v uprizoritvi Mestnega gledališča iz Ljubljane. Vlogo profesorice Delville tolmači v filmu Susan Hayward (na sliki), razen nje pa nastopata v glavnih vlogah še James Mason in Julia Newman

PLANINA PRI RAKEKU

Planinčanom se bo skoraj izpolnila dolgoletna želja. Dobili bodo lep družabni klub, v katerem bo poslej teklo družabno življenje te vasi. Klub bodo opremlili z najrazličnejšimi družabnimi igrami, s knjigami in drugimi publikacijami; njihov ponos pa je lep televizor, ob katerem bo zlasti mladina našla obilo zabave in zdravega razvedrila, pa tudi drugi vaščani bodo prek njega širili svoje obzorje.

Mestna knjižnica v Postojni

Brž ko bodo preuredili Kulturni dom v Postojni, se bo v nove prostore preselila tudi Mestna knjižnica. Prostor, ki so ji namenjeni, so večji od dosedanjih in tako bo lahko knjižnica odprta dopoldne in popoldne in ne kot doslej, ko lahko posluje le trikrat na teden.

Knjižnica ima 5100 knjig in od tega jih je samo v lanskem letu

nabavilo okrog 450. V preteklem letu je imela 7100 bralcev, ki so si izposodili 16.000 knjig.

V sedanjih prostorih ima skupaj z domačo »Svobodo« lepo urejeno čitalnico, kjer je prostora za 50 obiskovalcev. Gostom je na voljo 48 različnih časopisov in revij, razne igre (šah), radijski aparat ter televizijski sprejemnik. Ivan Logar

Naša poezija v italijanščini

Te dni bo poslalo na knjižni trg založniško podjetje Sansoni v Firencah IV. izdajo italijanske antologije svetovne lirike »Orfeo« v redakciji znanih prevajalcev Vincenza Erranteja in Emilia Mariana. Ze v III. izdaji te antologije (izšla na 134 straneh večjega formata v zelo lepi tehnični opremi) so bili zastopani številni naši pesniki (Kranjčević, Matoš, Nator, Ujević, Njegoš, Dučić, Rakić, Prešeren, Aškerc, Kette, Murn, Zupančič, Gradnik in Nedelković) in prevodih Umberta Urbanija in Luigija Salvinija. V novi izdaji pa bo ta izbor še znatno razširjen s prevodi iz naše novejšje poezije.

Ta večji poudarek jugoslovanski literiki so dali italijanski založniki, ker so prejšnja dela naših pesnikov doživela v tisku in v javnosti pomemben uspeh. Tej razširitvi se lahko v prvi vrsti zahvalimo Salvinijevi antologiji moderne slovenske poezije »Sempreverde e rosmarino«, ki je že pred desetimi leti izšla v Rimu, kakor tudi Ramousovi zbirki »Poesia jugoslava contemporanea«, ki je leta

1959 izšla v izdaji Bina Rebellata v Padovi.

Na posebno živ in ugoden odmev je naletela pri italijanski kritiki Ramousova zbirka, tako da je zdaj založnik Rebellata napovedal v svojih zbirkah »Poeti stranieri« še drugo, razširjeno izdajo sodobne jugoslovanske poezije. Ob tej drugi izdaji naj bi tudi prišlo do medsebojnega srečanja in razpravljanja o kulturnih vprašanjih med jugoslovanskimi in italijanskimi pesniki. Za to srečanje je agencija »Eco della stampa« zbrala obsežno kritično gradivo, iz katerega se da razbrati, da je Ramousova antologija naše lirike doživela v vsem italijanskem tisku ugodne ocene in da so številni časopisi in revije objavili nekatere pesmi v celoti. To so n. pr. časopis »Gazzettino sera« v Benetkah in »Il giornale dei poeti« v Rimu, ugodne ocene pa so objavili italijanski časopisi: »Gazzettino sera« v Benetkah, »Leggere«, »L'Unità«, »La fiera letteraria«, »Stadium«, »Il giornale dei poeti«, »Paese sera« in »Il tempo«, vsi v Rimu, dalje »Gazze-

tino« v Benetkah, »La vita scolastica« v Rovigu, »Panorama« v Trapaniju, »Trieste« v Trstu, »Cronaca di Calabria« v Cosenzi, »Avanti« v Milanu, »Il resto del Carlino« v Bologni, »Terra nuova« v Mantovi in mnogi drugi. Razen tega je priredil RAIMIM v lanskem letu štiri oddaje jugoslovanske poezije v prevodu Osvalda Ramousova. Bile so to komentirane oddaje z glasbeno spremljavo, od katerih je bila ena v celoti posvečena našemu Otonu Zupančiču.

Posebno pohvalno so izbor naše sodobne poezije ocenili Aldo Camerino, Eros Segui in Umberto Urbani, ki tako zaključuje svoje obširno poročilo: »Zares je lepo, da je postala prav Padova, ki je stoletja zblíževala slovenska ljudstva in Italijo, izdajatelj te knjige izbranih jugoslovanskih pesnikov, in to v tako odličnih prevodih.« Eros Segui pa piše v rimskem listu »Unità«, kako je ta knjiga pokazala potrebo, »da se bolje spoznamo, ker prav ta zbirka dokazuje neslutene vezi naše kulture s kulturo onstran Jadrana.«

NOVOSTI, KI VESELE

NAŠE GOSPODINJE

V Portorožu samopostrežna trgovina

V petek, 10. februarja 1961, dopoldne so v Portorožu s skromno svečanostjo odprli prostore nove samopostrežne poslovalnice trgovskega podjetja »Prerad« Portorož. »Samopostrežba« v okusno preurejenih prostorih doslej zapuščenega desnega krila zgradbe s stebričastim hodnikom v bližini hotela »Helios« je prva samopostrežna trgovina v piranski občini in prav gotovo ena najlepše in najpraktičneje urejenih ne samo v koprskem okraju, temveč v vsej Sloveniji. Na približno 150 kvadratnih metrih površine je na okusno izdelanih in aranžiranih poličkih iz aluminija in ultrapasa razstavljenih na izbiro kupcu blizu tisoč različnih artiklov, ki jih potrebuje gospodinja v vsakdanjem življenju. Vse je pregledno razporejeno, oremljeno s cenami in pakirano, tako da potrošniku ni treba kupiti »mačka v vreči«, temveč brez skrbi za kvaliteto izbira med istovrstnimi artikli različnih znamk. Posebno pozornost vzbujajo hladilna policca z v celofan pakiranim mesom štirih kvalitet (telečje in goveje brez ali s kostmi), ki ga dobavlja podjetje »Emona« po nižjih cenah, kot je običajno v tukajšnjih mesnicah. Podobna okusna prozorna embalaža vabi k nakupu tudi številnih drugih izdelkov: napredaj so prav vsa živila, ki se običajno

prodajajo v šnecerijskih trgovinah. V celofan jih pakirajo službeni trgovci sami v sosednem skladišču z najmodernejšim elektronskim strojem, izdelanim (kot so tudi vse druge naprave ter oprema trgovine izdelane doma!) v ljubljanskem Zavodu za varjenje LRS. (Portoroška »Samopostrežba« ima čast, da prva v Sloveniji uporablja tak aparat.)

Ob otvoritvi je navzoče predstavnik ObLO in političnih organizacij iz Pirana ter Trgovinske zbornice iz Kopra pozdravil predsednik upravnega odbora trgovskega podjetja »Prerad«, tovariš Edo Grmek, ki se je posebno zahvalil projektantu lokala in opreme, tov. Otu Golobu, in predstavnikom podjetij »Obnova« iz Izole, »Alpos« iz St. Jurja, »Aluminij« iz Komna in servisne službe Elektro Koper, ki so tako okusno, sodobno in praktično uredili novi lokal. Poudaril je, da nova trgovina ni samo pridobitev v ponos domačega prebivalstva, temveč tudi izpolnitev velike vrzeli v trgovini tako močnega turističnega kraja, kakor je Portorož. »Praksa bo pokazala, kakšna bo rentabilnost nove trgovine.« je dejal tovariš Grmek, »mislim pa, da je ta lokal jamstvo za to, da bo potrošnik imel čim večjo in boljše izbiro in da gospodinjam ne bo treba več izgubljati dragocenega časa s čakanjem, kdaj pridejo na vrsto: lepo bodo vzele košarico in si naložile vanjo, kar bodo same izbrale.«

V imenu kolektiva »Prerad«, ki je že doslej požrtvovalno prispeval k izgradnji tega lokala s tem, da se je odrekel viškom plačnega fonda, je zaprosil za nadaljnje razumevanje in podporo s strani pristojnih organov, da bi podjetje še do sezone odprlo podobno potrebno trgovino tudi v Piranu.

J. L.

DVOTIRNOST V DRUŽBENEM UPRAVLJANJU

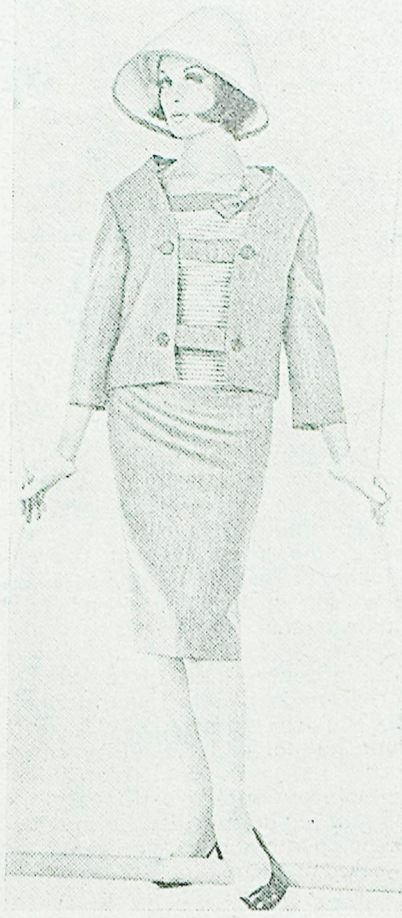
Po pravilu naj bi funkcijo krajevnega odbora v strnjanih naseljih opravljale stanovanjske skupnosti, in narobe, naj bi po vaseh in manjših središčih bili le krajevni odbori. Ponekje pa je iz tega ali onega vzroka prišlo do dvotirnosti in sta postavljeni oba organa, čeprav se morata oba ukvarjati z istimi vprašanji in problemi svojega kraja in okoliša. Takšni primeri so v Portorožu, v Pivki in Prestranku in še kje. Praksa sama bo pokazala, kateri izmed organov bo ostal, ali če bo sta morda oba še naprej živela, ker ne gre enega ali drugega enostavno birokratsko ukinjati, če sta že dva in oba delata. Bodočnost bo že sama pripeljala do primerne odločitve v tem pogledu.

Jasno je, da bo aktivnost enega ali drugega organa odvisna od zainteresiranosti ljudi, ki to skupnost sestavljajo, od sposobnosti in zanimanja odbornikov v ustreznih vodstvih, in ne na koncu od teže problemov, ki tarejo posamezna samoupravna področja. Razen tega pa imajo velik vpliv na njihovo dejavnost še sredstva, s katerimi lahko posamezna enota računa. Tudi člani Socialistične zveze so na preteklih konferencah postavljali zahtevo, naj bi krajevnim odborom ali stanovanjskim skupnostim z občinskimi proračuni namenjena sredstva nakazali neposredno na računsko knjižico takoj po dodelitvi, ker so bili primeri, da so sicer ta sredstva v stiski bila dodeljena in porabljena drugam, krajevni odbori pa so ostali praznih rok, čeprav so sicer s prav temi rokami opravljenim delom ustvarili milijonske vrednosti pri posameznih delih.

drobniNASVETI

PIŠCANEC PO LOVSKO

Na olju prepražimo s čebulo in strtim česnom, koleksi zelene, peteršilja, pora, nekaj brinovimi jagodami, korenjem zrezanega piščanca. Dodamo še vse dišave kot k divjačini, in to baziliko, malo timijana, šetrja in majarona. Ko vse skupaj dobi že lepo barvo, prav malo pomokamo in zalijemo pol z vodo, pol z vinom. Kuhamo počasi. Solimo nazadnje. Zraven damo kruhove cmoke ali krompirjeve žgance. Jed zelo zboljšamo s smetano. Nekaterim prija tudi okus po paradizniku.

Spomladanski kostum s kombinirano bluzo

AO moda DA

KRAMLJAMO O VZGOJI — KRAMLJAMO O VZGOJI — KRAMLJAMO O VZGOJI — KRAMLJAMO

Tudi moja otroka sta postala tabornika

Predlanskim sta moja otroka postala člana taborniške organizacije, to se pravi čebelica in Medvedek v oddelu Snežniških ruševcev v Ilirski Bistrici.

Ze po nekaj mesecih sem bila izredno presenečena in srečna, ker sta se vključila v to organizacijo. V njunem življenju in vedenju sem opazila vidno razliko in velik moralni napredek. Se sama sem se začela zanimati in kmalu sta mi prinesla knjižico »Ali poznaš taborniško življenje?« ter me tako pritegnila, da sem tudi sama postala član te organizacije. Naj navedem nekaj primerov, kako dosledno sta pričela izvajati načela svoje organizacije.

»Moja čebelica« je izredno rada samo brata, zato je nikdar nisem mogla, niti znala pripraviti do tega, da bi mi pomagala pri gospodinjstvem delu. To je resila taborniška organizacija s svojim pravilom, da vsak dan opravi eno dobro delo in zdaj je moja deklica tudi doma res prava čebelica.

Moje medvedke pa je prav v družbi tabornikov postal dober in mi je nešteto krat »raportiral«: »Veš, mama, tel dokazati, da govori resnico, je spet ogorčeno nastopal: »Jaz sem vendar tabornik in častna taborniška beseda, da sem povedal vse tako, kot je bilo v resnici.«

Tako sta me otroka presenečala vedno znova in mi tudi povedala: »Sedaj postajava prav taka, kakršna si naju vedno želela, kajne, mama? Taka, kakršna si postala tudi ti v partizanih, kajne?«

Zdaj, ko sem se sama član Taborniške organizacije, sem lani prvič prisostvovala občnemu zboru. Čeprav delil sem to in to s svojimi tovariši, ker sem tabornik. Drugič, ko je ho-sem že delno živela in delata v okviru organizacije, me je vendar občni zbor izredno presenetil s svojo zrelostjo in delavnostjo. Kdo bi si mislil n. pr., da tako mladi ljudje že tako dobro poznajo sistem volitev? Od 95 glasovnic za tajne volitve je bila neveljavna samo ena glasovnica.

UPATI JE, DA SE BODO NA HRPELJSKEM IZBOLJŠALE

zdravstvene in šolske razmere

Ze vsa leta po osvoboditvi je v občini Hrpelje med najbolj perečimi problemi vprašanje primerne šolske zgradbe in šolske opreme. O tem smo v našem listu že nešteto krat pisali, kljub temu pa občina do danes zaradi utegnjenih finančnih sredstev ni mogla ničesar ukreniti za omilitve tega problema. Novi petletni gospodarski načrt občine pa predvideva končno zgraditev novega šolskega poslopja v Hrpeljah, popravilo ostalih šolskih poslopij na tem področju kakor tudi nabavo novega šolskega inventarja. Temu načrtu se pridružuje še zgraditev nogometnega igrišča ter otroškega vrta. Za navedena dela bo potrebno zagotoviti 170 milijonov finančnih sredstev. Prav

Zdravniški botiček

ZA ZDRAVJE NAŠIH OTROK:

Cepljenje brez igel

V prihodnjih dneh bodo tudi v našem okraju začeli s splošnim cepljenjem proti otroški paralizi — Tokrat bodo prvič uporabili živo cepivo — Cepljeni bodo vsi otroci do 12. leta starosti

Vsekakor je to nekoliko nenavadna vest: cepljenje brez igel. In vendar je razvoj medicine že dosegel v nekaterih primerih takšno stopnjo, da ne bo več potrebno dajati injekcij proti tej ali oni bolezni z iglo, kar v največji meri plaši otroke, pač pa s pitjem cepiva. In takšno bo letošnje cepljenje proti otroški paralizi, to je proti poliomielitisu.

Z novim načinom cepjenja proti tej zelo nevarni bolezni bodo v teh dneh začeli tudi v našem okraju. Cepljeni bodo vsi otroci rojeni v letih od 1. januarja 1949 do 1. decembra 1960, ne glede na to, kdaj, kako in kolikokrat so bili cepljeni z mrtvim cepivom. Novo cepivo, to se imenuje tudi živo cepivo, bo dobil vsak otrok na žlički in primešano mu bo mleko, čaj, voda ali sirup.

Kdaj ni kje bodo ta cepjenja, bodo stareše te dni obvestili zdravstveni zavodi. Trikratno

cepjenje v presledkih po 6 tednov bo veljalo 400 dinarjev, kar bodo starši lahko plačali v dveh obrokih. Če pa so starši otrok, ki so se rodili leta 1959 in so bili že dvakrat cepljeni z mrtvim cepivom leta 1960 ter plačali 600 dinarjev kot prispevek za popolno cepjenje, bodo pri prvem cepjenju doplačali le 200 dinarjev.

Vzporedno s tem cepljenjem bo tudi cepjenje proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju. To cepjenje bo obvezno za vse otroke, ki so bili rojeni leta 1960 — če še niso bili cepljeni, in za otroke rojene pred letom 1960, če so dobili samo eno ali dve injekciji proti tem boleznim.

Seveda pa bodo tudi letos cepljeni proti davici, tetanusu in kozam učenci prvih razredov osnovnih šol in ponovno proti kozam učenci osmega razreda, ki bodo letos dopolnili 14 let starosti.

A še pri volitvah v občinske odbore sem večkrat doživela, da je bilo treba uničiti kar več glasovnic, ker so se odrasli volivci zmotili.

Presenetilo me je tudi, da so novi odbor izvolili po zelo skrbnem predzboru in res izbrali najboljše. Prav te glasovnice so mi tedaj povedale, da tu raste nov rod — živ, krepak in zdrav.

Na zboru me je prav tako zelo razveselilo dejstvo, da taborniška organizacija uživa skrb in podporo vseh političnih organizacij, moralno in materialno.

Kakšen plogred uživa organizacija pri ostalih pionirjih, pa nam dokazuje dejstvo, da je od septembra lani pridobila kar 70 novih članov — medvedkov in čebelic. In kako so jim sijale oči, kako so vzklicali, ko so se prvič zbrali vsi na sestanku! Kar v očeh si jim lahko bral izreden ponos!

Občni zbor je tudi dokazal, da naši taborniki delajo resno in izpolnjujejo zahteve organizacije. Prav tako so resno sprejeli nov program dela, postavili kluba in gorske straže, ki je pri nas na Snežniku res nujna, da zaščitimo našo dragoceno planinsko floro.

Ze takoj po občnem zboru so se vsi lotili dela z veliko vncmo. Vsi vodi imajo redne sestanke, ki jih tudi redno kontrolirajo člani upravnega odbora. Vsi imajo v redu svoje taborniške zvezke, nekateri vodi imajo celo dvakrat tedensko sestanke, da bi čimprej opravili izpite.

Ni pa vedno na dnevnem redu le delo. Nov odbor je za vse organiziral silvestrovanje s čajanko in pod vodstvom odbora tudi lepo, sproščeno zabavo.

Na zadnjem odredovnem zboru pa je bilo najlepše. Z navdušenjem so vsi kot en moč sprejeli nov načrt dela v okviru tekmovanja za 20-letnico vstaje, s izrednimi vzkliki so sprejeli najlepšo novico, da jim je Vodna skupnost iz Kopra darovala mnogo dragocenih in koristnih stvari za tabornjenje. To jim je dalo še več poguma in poguma in so še bolj trdno

začeli verovati, da jim bodo pomagala tudi podjetja v Ilirski Bistrici.

In kdo ne bi pomagal tako pridnim mladim ljudem? Njihovo delo, učenje, sestanki in drugo daje vtisih vtis, da izpolnjujejo dolžnosti celo resneje od odraslih in zato smo jih lahko le veseli. Taborniška organizacija pa vsekakor krepi zdrav odnos do dela in tega si vsi želimo pri naši mladini. (om)

NOVE knjige

Ne zgodi se ravno tako pogosto, da bi ilustrator slikanic in knjig za mladino vzel v roke pero in ji skušal tudi kaj napisati. Takšna pa je prva knjiga Marije Vogelnikove: **BABICA JE NAJMLAJŠA**. Pri tej knjigi je skoraj odveč govoriti o tem, da jo je avtorica tudi sama opremila in ilustrirala. Knjiga je polna izvirnih domislic, ki odsevajo barvitost našega dne z njegovimi lepotami in težavami. Iz knjige »Babica je najmlajša« sije vsakdan naših otrok in pomeni vsega upoštevanja vreden doprinos k sodobni mladinski književnosti.

O DELU PODMLADKA RK V ILIRSKI BISTRICI

POMOČ

NAJPOTBREBŠIM

Podmladek RK na osnovni šoli v Ilirski Bistrici, ki ga vodi Fani Fatur, že več let dela zelo pridno, čeprav se ni še nikjer pohvalil. Raste in se vzgaja v zelo humanih pogledih na sočloveka oziroma na součence.

Člani PRK se zberejo že takoj ob pričetku šolskega leta in če vidijo, da je v razredu kdo potreben pomoči, izvedejo nabiralno akcijo za revnejšega součenca in mu od doma prinesejo obleko, obutev in šolske potrebščine.

Ob večjih nesrečah, ki prizadejejo součence, pa so še bolj pridni na delu in mu stoje ob strani ne samo moralno, temveč tudi materialno. Tako so za učenca Andreja Jelena, ki mu je pogorel dom, zbrali okrog 18.000 dinarjev, da so mu kupili obleko, obutev in vse, česar je bil potreben. Nato je bratoma Tasič umrla mama in spet je stekla akcija, ki je preseglala 22.000 dinarjev. Prav tako je umrla mama Zevnikovova otrokoma, Mirku Kirnu je umrl oče in vsem so nudili pomoč v nesreči. Tako so samo v denarju v dobrih dveh letih zbrali okrog 70.000 dinarjev.

Sedaj je na šoli tečaj Rdečega križa za člane PRK in ob tej priložnosti se Zevnikov oče in vsi ostali iskreno zahvaljujejo za pomoč ter želijo, da bi še nabrej raste naš mladi rod tako skrben in sočuten. (om)

J. Z.

Enakovrednemu pristanišču enake pogoje

(Nadaljevanje s 1. strani)
blematike koprškega pristanišča odločno zavzel za nadaljevanje gradnje oziroma za dokončno zgraditev koprške luke, saj je zgraditev te luke eden izmed najvažnejših gospodarskih

NAS DOMAČI FELJTONČEK

Lucija še koleba

Lucija ni poročena in je dobila otroka. Lepega, okrog štiri kilograme težkega dečka. Otrok in mati se pošujata izvrstno. Lucija pravi, da je zdaj kakor prerajena. Zenske pa — seve — se bolj zanimajo v takem primeru za otrokovega očeta, kakor za njegovo mater. Toliko bolj, ker jim Lucija nikakor noče postreči s podatki o očetu svojega potomeca, ki glede tega še ne more dati nobenih tjav. Ni kazalo drugega, kakor uveljaviti natančno preiskavo. Najprej: kdo in kdaj se je sumljivo sukal okoli Lucije. Kje in kdaj ter s kom je bila Lucija videna oziroma opazovana v takih okoliščinah, da bi se dalo sklepati kako in kaj. Najprej se je razvijala ta reč med ženskami šepetaje — od ušes do ušes tako rekoč. Lucijina trmasta molčečnost pa je vedno bolj dražila in razburjala duhove. Da je to njena stvar, se je otesala radovednic, mla prefrigan! In se to: »Mar sem jaz edina in prva, ki se ji je kaj takega primerilo? Tudi zadnja nisem! Kaj mi kdo more?« To zadnje je podkrepila z enakopravnostjo zakonskih in nezakonskih. Prav ima Lucija.

Tiste dni je baje potovalo drobno Lucijino pisemce nekam v Hrvaško Primorje in vabilo mladega Marljana, naj pride pogledat sina. Marljan se je zamislil in pričel na prste nekaj računati. Pri tem je izgovoril imena mesecev. »Jok!«, je udaril po mizi in skoraj prevrnil čašo brizgana. »S petimi meseci ni mogla roditi!« Ni odgovoril Luciji in tudi prišel ni. Lucija se ni razburjala. Drugo njeno pisemce je bilo namenjeno Jožetu in ga nežno spominjalo na neke »sladke urice in opojne objeme«. Jože jebral, gubančil čelo, povrtal po nosu, nazadnje pa s pismo zmečkal in zamrmljal: »Še tega bi mi manjkalo! Imam dovolj, pa še ženo povrh. Lucija, hm! Temperamentna živalca! Da, lani je bilo, februarja. Maškare, ples, istrska črnina. Lucija! Kaj morem, če se je nekoliko preveč stisnila k meni! Potem je nisem videl več. Leto dni je od tega. He, res je, da sem Jože, ampak svetopisemski ne! Slabo računaš, pupka! In tudi Jože se je potuhnil. Nič ni odgovoril Luciji.

»Ja, če bi bil gotov! Rad sem jo imel, nič ne tajim!«, je sentimentalno modroval Tine Ščurek, ko je razodeval klavno ljubezen z Lucijo. »Ko so mi ljudje pričeli odpirati oči, sem hotel še iz njenih ust slisati, kako je s to rečjo. Veste, kaj mi je rekla? Da sem čisto navaden tepec in da bo sama odločila, kdo je oče njenega otroka. Kar ob sapo sem bil!« Čudno, Tine! Povej mi, ali se ti zdi, da bi imel kaj pravice do očetovstva?«, sem bil radoveden.

»Veste, v takih rečeh je treba šteti lunine mesece, ne koledarskih. Po luninih mesecih bi se nekako ujemalo,« me je strokovnjaško poučil.

»Povej ji to!«, sem svetoval.

»Saj sem ji, pa se še ni odločila. Morda čaka, da mi povišajo plačo. Je zelo usekana na denar. Vse bi ji odpustil, saj končno tudi jaz nisem nebeški krilatec. Rad bi imel topel, miren dom in družinico. Pomislite, sam si perem in krpam perilo in nogavice, prezebujem v nezakurjeni luknji, hranim se v gostilni. Lucija pa ima stanovanje. Dovolj bi bilo prostora še zame. Otrok bi imel očeta, jaz pa sina.«

Nekaj mokrega se je zasvetilo v Tinetovih očeh. Fant je mislil resno in pošteno. Lucija pa ...

»Ščurek! Najbolj pri rokah mi je bil res in se ga nisem mogla otresti. Z onima dvema pa ga ne morem primerjati. Komaj bi bilo, da bi ga skozil povečevalno steklo občudovala. Sicer pa ... No, bom videli. Zdaj ne govorim z njim, ker me ima »za tako«. Če pride in bom videla, da se je poboljšal, se bom morda odločila ...«

Jašek Kozinc

problemov Slovenije. Poglavitne naloge za letošnje leto pa so:

- Zagotoviti je treba sredstva za gradnjo komunalnih naprav in nabaviti osem obalnih žerjavov;
- zagotoviti je treba sredstva za nabavo plinskih naprav za dezinfekcijo blaga v pristanišču in zagotoviti sredstva za gradnjo hladilnih naprav;
- vplivati, da bodo jugoslovanske železnice zavzele pozitiven odnos do koprškega pristanišča ter mu nemudoma priznale železniške tranzitne tarife, ki bodo podpirale tranzit preko Kopra;
- pospešiti je treba pripravljala dela za gradnjo železniške proge na odcepu Kozina—Koper;
- močnejše aktivizirati jugoslovanske gospodarske organizacije za gradnjo skladišč in drugih objektov v pristanišču Koper ter za preusmeritev prometa skozi to luko;
- začeti z organizacijo carinsko prostih skladišč za inozemsko blago in
- omogočiti investicijske sporazume med inozemskimi podjetji in pristaniščem Koper za gradnjo pristaniških objektov.

Nadalje je Upravni odbor Trgovinske zbornice LR Slovenije ustanovil odbor za pristanišče Koper, v katerega je imenoval 21 zastopnikov gospodarskih organizacij. Odbor pa bodo še razširili z zastopniki drugih republiških gospodarskih zbornic. Za zdaj obsega delovni program tega odbora med drugimi nalogami tudi te:

- Idejno-programska zasnova trgovske in industrijske luke Koper ter sodelovanje odbora pri izdelavi te programske osnove;
- proučevanje (z ekonomskega in pravnega stališča) oblik za poslovno združevanje in eksploatacijo pristanišča;
- angažirati uvozna in izvozna pod-

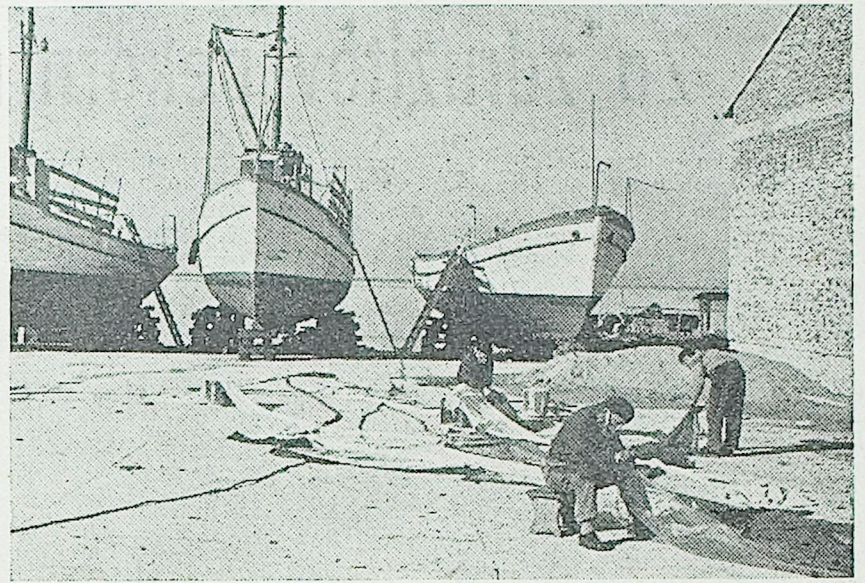
- BLEJ je prispel 16. februarja v New York.
- BOHINJ razklada tovor v Benetkah, nakar bo nadaljeval pot do Pirana in bo 26. februarja na Reki.
- BOVEC je 15. februarja zapustil New York in je na poti v domovino.
- DUBROVNIK razklada v Benetkah, od koder bo odplul 18. februarja.
- GORANKA je prispela 10. februarja v Karachi, od koder nadaljuje pot v Bombay.
- KOROTAN razklada tovor v Moji, nakar nadaljuje pot v Kobe, Nagoya, Shimitzu in Yokohamo.
- LJUBLJANA je 13. februarja odpotovala iz Suhoi Liman za Jugoslavijo.
- PIRAN naklada v New Orleansu za Moji in Yokohamo.
- POHORJE je 13. februarja prispel na Japonsko.
- ROG je na poti na Japonsko in pripe 25. februarja v Fushiki.
- TRBOVLJE je 12. februarja odplul iz San Diego za Sredozemlje.

jetja pri gradnji skladišč in naprav;

- organizirati sistematične akcije za usmeritev prometa preko Kopra (napraviti je treba analizo stroškov transporta do luke ter analizo prekladalnih in skladišnih tarif, organizirati sestanke s predstavniki uvoznih in izvoznih podjetij, itd.);
- angažirati Trgovinsko zbornico LRS za komercialno propagando pristanišča preko zvez, ki jih ima;
- sodelovati pri akciji za priznanje mednarodnih železniških tarif za luko Koper, in
- spremljati delo mednarodnih organizacij za racionalizacijo in unifikacijo transporta.

Ob koncu je upravni odbor Trgovinske zbornice ocenil tudi sedanje delovanje pristaniškega podjetja v Kopru, pri čemer je menil, da je njegovo sodelovanje z nekaterimi zavodi in podjetji pri investicijski gradnji imelo pozitivne uspehe. To sodelovanje bo potrebno še razširiti. V Kopru pa bi bilo potrebno ustvariti na že obstoječih pristaniških osnovah trgovsko organizacijo, ki bo tesneje povezana z luko. Izvajanje gradnje pristanišča v Kopru pa je osnovna naloga podjetja »Pristanišče Koper«.

B. A.

Z več sreče in bogatejšim ulovom rib so stopili v novo leto tudi Izolski ribiči, ki so zaradi slabega vremena in neuspešnih ribiških pohodov preteklo jesen domala že obupali. Samo januarja in prve dni februarja so zveliki na palube svojih ribiških ladij več deset vagonov težko pričakovane ribjega plena. Na sliki: ribiške mreže, ki se kaj rade trgajo pod težkim bremenom rib, zakrpajo izolski ribiči sproti

Postojna v novi turistični sezoni

Naša najstarejša turistična postojanka Postojna razvija v okviru turističnega društva in ob sodelovanju občinskega ljudskega odbora ter uprave Postojnske jame leto za letom živahnejšo dejavnost. V njej so zaobsežene propagandna, skrb za povečanje nastanitvenih zmogljivosti in za urejevanje ter okraševanje mesta. Projektom Postojnske jame je društvo dodalo lani še svoje in izdalo zanje 353.000 din. Razpisalo je nagrade za ocvetličena in poskrbelo tudi za nekatere prireditve. Največja postavka so vendar bile investicije za povečanje nočitvenih zmogljivosti. Znašale so 2.699.000 dinarjev.

Pri Pivki jami so nastali v zadnjih letih moderno urejen camping, weekend hišice in gostišče s parkirnim prostorom. Pri izpopolnjevanju je bilo zlasti pomembno lansko leto, ko sta izdala društvo za camping in weekend hišice, uprava Postojnske jame pa za gostišče skupaj 6.700.000 dinarjev. Prav tako pomembno bo tudi letošnje leto. Društvo bo zgradilo še nadaljnje weekende, razširilo

bo camping in sodobno uredilo gostišče. V ta namen je dalo v predračun 7.275.000 dinarjev. Dopolnitve bo uresničilo še pred pričetkom turistične sezone.

Kakor prejšnja leta, bo društvo, ki šteje nad 500 članov, tudi letos poskrbelo za lepo zunanjo podobo Postojne in za ocvetličeneje hiš. Na novo bo ustanovilo lasten turistični urad, ki bo skrbel za propagando in informacije. Prizadevalo si bo za pridobitev čim več zasebnih turističnih sob. Končno bo posvetilo pozornost tudi turistični vzgoji prebival-

stva in osvežilo svoje vrste z ustanovitvijo mladinske sekcije. Podrobnejši program dela pa bo društvo prikazalo na občnem zboru prihodnjega ponedeljka, 20. t.m.

Postojni se obetajo lepe možnosti za nadaljnji razvoj turizma tudi z letošnjo dograditvijo motela in z nameravano gradnjo novega, sodobnim potrebam ustrežajočega hotela. Obe podjetji ne bosta koristili samo lokalnemu turizmu, marveč tudi večjemu obisku Postojnske jame, Predjamskega gradu in drugih bližnjih turističnih točk.

Sežana naj tudi postane lepša

Osnovna zahteva, ki bi jo bilo treba ostreje postaviti v vsakem naselju, zlasti pa v kolikor toliko večjih centrih, je higiena. Marsikaj je v tej smeri mogoče doseči z uveljavljanjem prirojenega smisla za snago. Nadaljnjo stopnjo lahko dosežemo z organizirano akcijo turistično olepše-

valnega društva in s sistematičnim delom zavoda, ki ima ta vprašanja na skrbi. Končno pa so primeri, kjer človeška volja iz enega ali drugega razloga odpove. V takih primerih mora seveda poseči vmes organ oblasti.

V Sežani čaka na tem področju vrsta nalog. Nekatere so že odrejane. Tako je občinski ljudski odbor na zadnji seji prepovedal rejo prašičev, kunccev in perutnine vsem tistim družinam, ki se ne ukvarjajo s kmetijstvom. Tako bodo morali izginiti razni kur-niki, zasilni hlevi in podobno, ki kazijo okolico in od katerih se širi smrad. Upravi komunalne dejavnosti je naloženo, da skrbi za snago (bolj kot doslej), da pravočasno prazni greznice, da vzdržuje in čuva parke in drevorede, da ureja zelene površine in gre-dice, da preskrbi posode za odpadke itd.

Prav nič ne bi škodilo, če bi se obudilo Turistično olepševalno društvo, ki bi lahko mnogo prispevalo k vrzadevanju Uprave komunalne dejavnosti ter tako ali drugače zbudilo pri prebivalcih Sežane še večje veselje do gojitve cvetlic na oknih, balkonih, vrtovih in drugod. Tako bi Sežana mnogo pridobila na zunanjem licu.

TABORNIŠKI »POKAZI, KAJ ZNAŠ V PIVKI

V nedeljo so taborniki občinske taborniške zveze na Postojnskem priredili v Pivki zanimivo tekmovanje pod naslovom »Pokaži, kaj znaš!« Udeležilo se ga je 53 mladih tabornikov iz Postojne, Prestranka in Pivke ter skupina učencev osnovne šole iz Trnja.

Po slavnostnem začetku, ko so dvignili zastavo in med petjem taborniške himne prizgali simbolični taborniški ogenj, je tekmovalcem izročil zastopnik samostojne taborniške čete Javor zbirko fotografiranih pometkov o delu te čete. Nato se je začelo tekmovanje, ki sta ga uspešno vodili napovedovalki Mira Malneršič in Zorka Žitko. V prvem delu tekmovala je največ točk nabrala mlada deklamatorka Nada Černač (77 točk), drugi sta bili pesnica Nada Čermelj in izvajalka njenih pesmi Nada Černač (76 točk), tretje in četrto mesto pa so si razdelili s 75 točkami Neva Vovk ter Miran Pahor za skupno in Vesna Malneršič za solo recitacijo.

V drugem delu sporeda so dobili po 79 točk harmonikar Milko Doles iz Slavine, pesnica Tatjana Cantaruti iz Pivke in kvintet iz Slavine, ki ga sestavljajo Marijan Petkovšek, Stojan Glazar, Janez Doles, Anton Sorc ter Milko Doles.

Vse nastopajoče pa so presenetila lepa darila, posebno še najboljše tekmovalce vsake skupine, ki so dobili darila in priznanja delovnega kolektiva Javor.

MIRAN

Prvi spopad z italijanskimi okupatorji

V Novokračinah pri Ilirski Bistrici so se točno pred štiridesetimi leti vaščani uprli italijanski žandarmeriji in soldateski in goloroki u trahovali do zob oborožene nasprotnike

Posebna komisija pri Občinskem odboru ZB v Il. Bistrici je s pomočjo vaških komisij po navdilih Okrajnega odbora ZB v glavnem dokončala popis zgodovine delavskega gibanja in NOB na svojem področju. Kako dragoceni zgodovinski podatki se skrivajo v teh navidezno suhih zapisih, pogostoma zapisanih v poznih nočnih urah potem, ko so se vse prizadete preživele priče zedinile za točnost podatkov, dokazuje tudi pričujoči izvleček iz zgodovinskih zapisov vasi Novokračine.

V znak protesta proti italijanski okupaciji te vasi so se dne 18. februarja 1921 zbrali vaščani vasi Novokračine, da bi manifestirali proti okupaciji, proti fašizmu in za ideale delavskega gibanja. Ko so se zbrali pred hišo št. 30 pod vodstvom Josipa Smajila, Franca Kalčiča in Jožeta Iskre, so dvignili rdečo zastavo, v kateri je bil vdolan srp in kladivo. Nato so

odšli organizirano in v povorki do vasi Lipa, kjer so se jim pridružili še vaščani te vasi pod vodstvom Jožeta Iskre, po domače Gašperičevega. Iz Lipa je vsa kolona krenila proti Rupji-Srangji, kjer je imel Gašperičev Jože govor, v katerem je spodbujal zbrano ljudstvo k upor.

Po končanem govoru je krenila povorka, ki je šla okoli 500 ljudi, še v Jelšane, kjer so se manifestantom pridružili tudi tamkajšnji vaščani. Vsa množica je v povorki krenila pred karabinjersko postajo in tam demonstrirala svoje zahteve po narodnostnih in socialnih pravicah.

Ko pa je povorka prišla do jelšanskega pokopališča, jo je tu, na cesti proti Reki, že pričakoval brigadir jelšanske karabinjerske postaje. Pogal se je proti zastavonoši in mu hotel iztrgati iz rok rdečo zastavo s srpom in kladivom, toda razjarjena množica je planila nanj, ga pretepla in s kamenjem nagnala v beg.

Po tem incidentu je povorka manifestantov, kakor je bilo v načrtu, krenila še v vas Dolenje. Tu je Josip Smajila spregovoril množici in jo na slikovit način spodbujal proti okupatorjem: na vrat si je nadel volovski jarem in prikazoval, kako hočejo italijanski fašisti podjarmiti slovenski živelj. Po njegovem govoru pa so se vsi demonstranti ponovno vrnili nazaj do Strange, kjer je imel Gašperič znova govor, nakar se je zbrana povorka ljudi iz Lipa in Novokračin napotila proti Lipi. V bližini te vasi pa jih je spet pričakal jelšanski karabinjerski brigadir z dvanajstimi oboroženimi alpinci. S to vojsko je nameraval ustaviti demonstrante in posameznike aretirati.

Nastopili so napeti trenutki, kajti ljudje v povorki so se zavedali, kaj jih čaka. Zato so se na povelje voditeljev povorke pravilno razporedili v vrste, tako da so skočili najmočnejši naprej in znova neustrašeno napadli brigadirja, ga vrgli v občestni jarek in močno pretepli. Bes in glasne grožnje zbranega ljudstva so po-

Letos so imeli ribiči piranske ribiške zadruge dosti jeze in skrbi s tradicionalno jato cipļjev, ki se vsako leto ob tem času zbero v portoroškem zalivu. To pot se je jata premikala iz teško dostopnih v še teže dostopne vode, nazadnje pa se je vodstvo piranske ribiške zadruge odločilo, da so ribiči ponedeljek, 13. t.m., nastavili mreže v zalivu ob krajnih solinah v Luciji. Blitvih in blatnih vdah so končno z velikimi napori zajeli vso jato, ki je letos dala tri vagonne in pol oziroma 35 ton ribjega plena

Za združitev pekarn na obali

Medtem ko so drugod v Sloveniji nove cene kruha že v glavnem ustaljene in so bile nove tržne cene moke glavno merilo pri določanju novega cenika za pekarske izdelke, se pekarnarji naših obalnih občin še vedno niso povsem zedinile s pristojnimi činitelji o vseh merilih, ki naj bi bila odločilnega pomena v prizadevanju za kar najbolj realne cene kruha. Kljub ugotovitvi okrajne tržne inšpekcije, da v pekarnah še obstajajo nekatere neizkoriščene rezerve, kot na primer boljša organizacija dela, reguliranje norm pekarskih delavcev s splošnoveljavnimi merili pekarne drugega in podobno, so pekarska podjetja vse do sestanka, ki je bil pretekli tork pri podpredsedniku OLO Koper Francu Klobočarju, vztrajala na prvotnih kalkulacijah. Odločno premalo so se namreč zavzela za splošno stališče gospodarskih upravnih organov občin in okraja, da novi gospodarski predpisi ne smejo biti razlog za kampanjsko dviganje cen, tem manj v takih primerih, ko gre za tako važen prehranbeni artikel kot je kruh.

Na omenjenem sestanku, ki so se ga udeležili tudi zastopniki vseh pekarskih podjetij obalnih občin, je bilo med drugim tudi govora o monopolističnih težnjah združenja mlinske industrije Slovenije, ki je z določitvijo kontingentov za posamezna področja

OBVESTILO

Obveščamo naročnike in bralce Slovenskega Jadrana, da je cena našemu listu za zdaj še vedno 10 dinarjev izvod, ker smo zasledili primere, da so mu nekateri prodajalci samovoljno zvišali ceno.

Uprava

onemogočila podjetjem prosto nabavo moke. Tako se morajo na primer oskrbovati pekarnarji obalnih občin z moko iz Ajdovščine po ceni 72,5 dinarjev za kilogram, medtem ko bi bila moka, nabavljena v Ljubljani, vsaj za tri dinarje cenejša. Okrajni ljudski odbor bo v zvezi s tem škodljivim pojavom posredoval pri Sekretariatu za blagovni promet LRS, da bi v bodoče uredili dobavo moke iz Ljubljane. Ob dokaj realnejšem ocenjevanju položaja na krušnem trgu so predstavniki pekarn obalnih občin ponovno izrazili in tudi utemeljili potrebo po združitvi vseh obalnih pekarn v eno podjetje, ker bi tako očitno znižali stroške režije in bi med drugimi pozitivnimi elementi lažje reševali tudi ekonomska vprašanja in ne nazadnje problematiko okrog življenjskih in delovnih pogojev pekarskih delavcev.

Sicer pa je zadnji sestanek z zastopniki pekarskih podjetij pokazal, da je moč z večjim prizadevanjem vskladiti interese podjetij s splošnimi družbenimi interesi. Na tej osnovi je bil sprejet tudi dokončen sklep o novem ceniku, ki bo stopil v veljavo 20. tega meseca. Če upoštevamo tudi dejstvo, da bodo pekarska podjetja izboljšala še kvaliteto kruha in peciva, torej da bodo bolj kot doslej upoštevala predpise glede dovoljene stopnje vlage in podobno, so naslednje cene za potrošnike vsestransko sprejemljive: kilogram belega kruha 74 dinarjev (prej 70), polbeli kruh 70 dinarjev (prej 66) in črni kruh 62 dinarjev (prej 56 dinarjev).

Naj omenimo za zaključek, da se tudi v perspektivi obeta na tem področju ustalitev zmernih cen, kajti občinski ljudski odbori so se odpovedali vseh posebnih dajatev pekarn, hvale vredno pa je

tudi prizadevanje podjetja Fructus v Kopru, ki namerava vzeti v zakup mlin v Vojvodini, da bi se tako naša pekarska podjetja v bodoče izognila vsem nepotrebni posrednikom in kot je pokazal primer združenja mlinske industrije Slovenije — monopolističnim težnjam z okorelimi predpisi glede oskrbovanja in določanja kontingentov moke pekarskim podjetjem.

B. Borovič

Mali oglasi

ZAMENJAM manjše dvosobno stanovanje z vrtno ob morju v Izoli za enako v Kopru. Sobe so parketirane. Valentič Anton, Izola, Kosovelova 8.

DVOSOBNO STANOVANJE v Celju zamenjam za podobno ali manjše v Kopru, Portorožu, Izoli ali Piranu, lahko tudi trojna zamenjava z Ljubljano in kraji v Istri, Hrvaškem primorju — Dalmaciji. Ponudbe pod »Takoj ali pozneje« v upravo lista.

DVOSOBNO STANOVANJE s kabinetom v Ljubljani zamenjam za enakovredno v Izoli ali Kopru. Ponudbe v upravo lista pod »Lepo«.

REŠITEV KRIZANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE VODORAVNO: 1. O'Neill, 7. sultan, 13. termoelektrarna, 17. tropi, 18. omara, 19. Don, 20. 00, 21. Uri, 23. stil, 24. Ida, 25. zlato, 27. ut, 28. ena, 29. raz, 30. aw, 31. Laura, 33. led, 34. Oleg, 36. RKO, 37. or, 39. Ike, 40. Sinaj, 42. otava, 44. Seviljski brivec, 47. Atalia, 48. Mikene.
NAVPIČNO: 46. B(ogomir) M(aga)j-na).

SAP TURIST Koper

preko Turističnih društev, sindikatov organizira naslednja potovanja:

April:
6-dnevni izlet v severno Italijo in na Azurno obalo (Francija) Nice—Cannes—Monte Carlo.
Maj:
6-dnevni izlet v Rim—Neapelj—Pompeji—Capri ob prvomajskih praznikih;
7-dnevni izlet v Pariz ob istih praznikih;
8-dnevni izlet v London na

ZDRUŽITI VSE SILE IN SREDSTVA

(Nadaljevanje s 3. strani)
dve občini in prav zato so sindikati opozorili na dejstvo, da se osnutki perspektivnih planov gospodarskih organizacij in občin v načrtovanju bodočega razvoja na tem področju niso dovolj poglobili v reševanje stanovanjske problematike, čeravno na drugi strani operirajo z milijardnimi investicijami za razširitev proizvodnih kapacitet.

Pristop k elastičnejšemu reševanju problemov stanovanjske izgradnje tiči zatorej v že napovedani akciji za zbiranje in združevanje vseh prostih družbenih in privatanih sredstev, kajti namenski skladi v vseh treh občinah razpolagajo v letu 1961 s tako poznanimi milijoni, da bi zgolj orientacija na ta sredstva pomenila prejšnji stajagnacijo v že tako počasnem tempu stanovanjske izgradnje.

Potrebo bi bilo, da se večja podjetja, ki so doslej vsaj zastinno rešila stanovanjske probleme v svojih delovnih kolektivih s konkretnimi prispevki širokogradnje angažirano v reševanju kompleksne stanovanjske problematike v komuni, medtem ko se bodo morala pravnika podjetja sicer oprijeti združevanja sredstev. Vzporedno s tem bo treba iz občinskih skladov dodatekati posojila tistim posilcem, ki bodo voljni participirati z večjo sodelujočimi lastnih sredstev, izkoristiti nadalje vse možnosti povezovalnih interesov za gradnjo novih stanovanj in stanovanjske zadruge in pogumneje pristopiti k uvajanju predložitve na bodeče stanovanjske pravice. Ob vsem tem pa bo nujno bolj vsestransko podpreti samoiniciativno privatanikov, ki so si s sredstvi prihranili vsaj del sredstev za zgraditev lastnih stanovanj ter jih pri tem kreditno podpreti na način, ki bo zanje najugodnejši.

Udeleženci posvetovanja v Postojni so obširno govorili še o vrsti drugih vprašanj in zdaj se, da bodo njihove pobude, kolikor jih bodo začeli energično in hitro presajati v vsakdanjo prakso, že v doglednem času obrodile pozitivne sadove. Kjer pa bodo pobude sindikatov o nujnosti uvajanja novih oblik financiranja stanovanjske izgradnje še vnaprej tretirali kot demagogijo, kot je poudaril ob zaključku posvetovanja tov. Kres, se utegne zgoditi, da se jim bo rešeni stanovanjski problem že jutri izkazal kot eden od izvorov nerentabilnosti gospodarskega poslovanja. (ma)

RAZPISA

Upravni odbor Stanovanjskega sklada občine Izola

RAZPISUJE

po členih 10, 43, 46, in 47 Zakona o financiranju gradnje stanovanj (UL FLRJ 47/49), členih 21 in 22 Pravil Stanovanjskega sklada občine Izola in no sklepu, sprejetem na svoji VII. redni seji dne 3. II. 1961,

III. NATEČAJ

za posojila za dograditev stanovanjskih hiš, za osebe v rednem delovnem razmerju in ki gradijo na območju občine Izola do zneska 10.000.000 din.

1. Natečaja se lahko udeležijo osebe v delovnem razmerju in druge osebe, izenačene z osebami v delovnem razmerju, našteje v čl. 15 pravil sklada.

2. Posojila bomo odobravalni ponudnikom, ki imajo ali bodo imeli dograjene hiše do najmanj vključno III. gradbene faze, in to največ do 1.500.000 din za trosobno stanovanje in 1.300.000 din za dvosobno stanovanje. Rok dograditve 1961—1962.

3. Najnižja obrestna mera 2 %.

4. Najdaljši rok vračanja 25 let.

5. Rok črpanja posojila 1 leto po podpisu pogodbe.

6. Ponudnik je dolžan položiti varščino v višini 2 % od zaprosenega posojila, katero izgubi v korist sklada, če odstopi od ponudbe.

7. Ponudnik mora zavarovati zgradbo pri DOZ in zavarovalno polico vinkulirati v korist Sklada, izvršiti vknjižbo zastavne pravice v korist Sklada v zemljiški knjigi in preskrbeti odstopno izjavo na mesečne prejemke.

8. Ponudba za posojilo mora vsebovati podatke iz člena 7 pravil sklada.

10. Prednost pri odobravanju posojil bodo imeli ponudniki,

ki ponudijo večji delež lastnih sredstev;

ki ponudijo krajši rok odplačila;

ki ponudijo večjo obrestno mero in

ki dokažejo, da bodo dosegli nižje cene za stanovanjsko enoto.

Ponudbe za posojilo s potrebno dokumentacijo morajo ponudniki vložiti v enem izvodu v zapečateni kuverti z vidno oznako »Natečaj za posojilo« pri Stanovanjskem skladu občine Izola, Industrijska ulica šte. 7, Izola. Natečaj se razpisuje v 2 narokih, in sicer je treba dostaviti ponudbe za I. narok do 24. marca, za II. narok pa do 30. VI. 1961.

Splošne pogoje za udeležbo za natečaj dobite pri Stanovanjskem skladu občine Izola, Industrijska ulica šte. 7.

Stanovanjski sklad občine Izola

TEHNIŠKA ŠOLA ZA KEMIJSKO, METALURŠKO, RUDARSKO IN LESNOINDUSTRIJSKO STROKO V LJUBLJANI, Aškerčeva 7

RAZPISUJE

vpis v oddelek za visokokvalificirane delavce (delovodje) za lesno stroko — bivši mojstrski mizarški oddelek.

Solanje bo dvoletno s štirime-sečnim vsakoletnim strinjenim poukom teorije in osemmesečnim praktičnim delom v podjetju po sistemu izobraževanja odraslih.

Pogoji za sprejem je triletna pomočniška doba v lesni stroki. Polovica kandidatov bo sprejetih v internatsko urejeni oddelek v Škofji Loki, v katerem je še nekaj prostih mest.

Dokumenti za vpis: prošnja, kolokvna s 50 din. sričevalo o opravljenem pomočniškem izpitu oziroma dokaz o pridobljeni kvalifikaciji, zdravniško sričevalo, rojstni list, potrdilo podjetja o času zaposlitve s priporočilom.

Mesečna šolnina bo predvidoma 6000 do 7000 dinarjev.

Kandidati, ki imajo prošnje, naj takoj pošljejo svoje dokumente ali naj se osebno javijo do ponedeljka 20. februarja 1961, ko se bo začel redni pouk ob 14. uri, v Lesnoindustrijski šoli v Škofji Loki (poleg podjetja Jelovica, v neposredni bližini železniške postaje).

Preključujem neresnične besede, ki sem jih izrekla o Magdi Fabrice ter se ji zahvaljujem, da je stopila od tožbe.

Alojzija Gregorič
Semedela 111, Koper

Komisija za uslužbenske zadeve Občinskega ljudskega odbora Koper razpisuje naslednja delovna mesta:

1. ŠEFA ODSEKA ZA KOMUNALNE IN GRADBENE ZADEVE IN REFERENTA ZA GRADBENE ZADEVE,
2. TRŽNEGA INŠPEKTORJA,
3. REFERENTA ZA PRIMERO HIŠNINE,
4. REFERENTA ZA OBJAVNO-ODJAVNO SLUŽBO,
5. DAVČNEGA IZTERJEVALCA.

Pogoji:

- a) za delovno mesto pod 1 višja ali visoka šolska izobrazba;
- b) za delovna mesta pod 2, 3 in 4 srednja šolska izobrazba;
- c) za delovno mesto pod 5 nižja šolska izobrazba.

Pravilno kolkovane prošnje z opisom dosedanjega službovanja in kratkim življenjepisom predložite Občinskemu ljudskemu odboru Koper v 15 dneh po objavi razpisa.

Turistično društvo Piran - Portorož

poziva vse, ki razpolagajo s kakršnimkoli dokumentom o preteklem razvoju turizma v občini Piran (fotografije, prospekti, vodiči, zahvalna pisma, plakati, vabila, programi itd), da jih ponudijo v odkup ali vsaj v kopiranje Turističnemu društvu Piran-Portorož.

Gradivo potrebujemo zaradi izpolnitve zgodovinskega hrhiva o razvoju turizma v piranski občini in za pripravo razstave o 130-letnici turizma v Portorožu.

TD Piran-Portorož

TRGOVSKO PODJETJE »TOBAK« KOPER

- zaposli naslednje delavce in uslužbenice:
1. DVE POSLOVODJI POSLOVALNICE — VISOKOKVALIFICIRANA ALI KVALIFICIRANA TRGOVSKA DELAVCA;
 2. TRGOVSKEGA POMOČNIKA ali POMOČNICO z ustrežno kvalifikacijo in prakso v trgovini;
 3. SALDAKONTISTA ali SALDAKONTISTKINJO z ustrežno delovno prakso.

Interesenti naj dostavijo prošnje na naslov podjetja najkasneje do 25. februarja 1961.

OBVESTILO POTROŠNIKOM! OBVESTILO POTROŠNIKOM!

TOVARNA ZLATOROG

pride dne 27. II. 1961 javno žrebanje športnih slik iz »Oskarja«. V poštev za žrebanje pridejo samo tiste serije slik, ki bodo prispele do 26. II., vse kasneje prispele slike bodo prišle v poštev za žrebanje v oktobru. Rezultatov žrebanja ne bomo objavili v časopisih, dobitnikom bomo dobitke poslali po pošti v roku enega meseca po žrebanju. Ker bo žrebanje javno in pod kontrolo posebne komisije, ne bomo dajali nobenih pismenih pojasnil o žrebanju.

TOVARNA ZLATOROG

Komisija za razpis prostih delovnih mest pri Okrajnem ljudskem odboru Koper razpisuje naslednja delovna mesta:

1. MESTO ŠEFA ODSEKA in REFERENTA ZA ZDRAVSTVO v oddelku za družbene službe.

Pogoji: naziv referenta II. vrste ali ustrezna strokovna izobrazba in 5 let upravne prakse.

2. MESTO PROSVETNEGA SVETOVALCA za osnovne šole pri Zavodu za prosvetno pedagoško službo.

Pogoji: naziv profesor, predmetni učitelj ali učitelj z opravljenim strokovnim izpitom in najmanj 5 leti prakse na področju šolstva.

Pravilno kolkovane prošnje naj interesenti pošljejo na Okrajni ljudski odbor Koper z življenjepisom ter opisom dosedanjega službovanja in potrebne dokumente za nastop službe.

I. OKRAJNO SMUČARSKO PRVENSTVO KOPRSKEGA OKRAJA

Imamo okrajnega prvaka za leto 1961

V nedeljo je bilo na Črnem vrhu nad Idrijo prvo okrajno prvenstvo Koprškega okraja v smučanju. Zasluga za uspešno tekmovalje gre zlasti avtoprevoznikom podjetjem iz Postojne, ki so dala prevozna sredstva in JLA, ki je dala na razpolago telefone.

Prvenstva so se udeležile ekipe TVD Partizan Koper, TVD Partizan Planina, Postojna, športni klub Gozdarskega šolskega centra iz Postojne ter Rudar Idrija, ki je nastopil izven konkurence. Med seboj se je pomerilo 66 tekmovalcev v tekih in v veleslalomu.

Tekmovalje v veleslalomu je bilo v dopoldanskih urah. Proga za člane je bila dolga 400 metrov, imela je 250 metrov višinske razlike in 26 vrat. Za mladince pa je bila proga dolga 270 metrov, višinska razlika je bila 200 m in je imela 18 vrat. Teki so bili na sporedu popoldne. Za člane je bila proga dolga 8 km, za mladince pa 4 km. Obe disciplini sta terjali od tekmovalcev poguma in požrtvovalnosti. Naj pri tem omenimo Janeza Kobala (GSC Postojna), ki je celotno progo v veleslalomu prevozil le s polovico desne smučke. Vse priznanje zasluži ekipa TVD Partizan Planina, v kateri je sodelovala edina ženska tekmovalka na tem prvenstvu.

Po končanem tekmovalju so dobili prvoplasirani v trajno last pokal z diplomami in jim je bil podeljen naziv okrajnega prvaka za letošnje leto, drugo in tretjeplasiranim pa so podelili diplome.

REZULTATI:

Veleslalom za člane:
1. NIKO HLADNIK, 2. Andrej PIRKMEIER, 3. Janko SEVER, 4. Vlado PATERNOST, 5. Klavdij KLEDE

Teki za člane:
1. Maks KONEČNIK, 2. Nino ČIČ, 3. Marijan PAVLOVČIČ, 4. Miro DEBEVEC, 5. Robert JODL

Veleslalom za mladince:
1. Anton PEČOVNIK, 2. Jože ROMŠAK, 3. Dušan OGRIZEK, 4. Adolf REBEC, 5. Evgen ZMAK

Veleslalom za mladinke:
1. Rosita SAMSA

Teki za mladince:
1. Valentin SILIČ, 2. Evgen ZMAK, 3. Adolf REBEC, 4. Janez KENK, 5.—6. Andrej BRATOS in Boris TAVČAR.

Uvrstitev ekip:
1. POSTOJNA (242 točk), 2. GSC POSTOJNA (241 točk), 3. TVD PARTIZAN PLANINA (142 točk), 4. TVD PARTIZAN KOPER (107 točk).

Po končanem tekmovalju je predsednik okrajne športne zveze za zimске športe in telesno vzgojo MIRO GOLOB izjavil:

»Tekmovalje je uspelo zaradi številne udeležbe in kljub pomanjkljivemu treningu. Ob tej priložnosti bi rad omenil dobro ekipo GSC Postojna, ki ima najboljšo smučarske tekmovalce v okraju. Postojna ima sploh dober mladi naraščaj in sredstva, ki so jih vložili v razne tečaje, se jim že obrestujejo. Na tekmovalju pa je bilo opaziti občutno pomanjkanje rekvizitov, predvsem pri tekih, saj so skoraj vsi mladinci tekli s terenskimimi smučmi.«

NIKO HLADNIK, zmagovalec v ve-

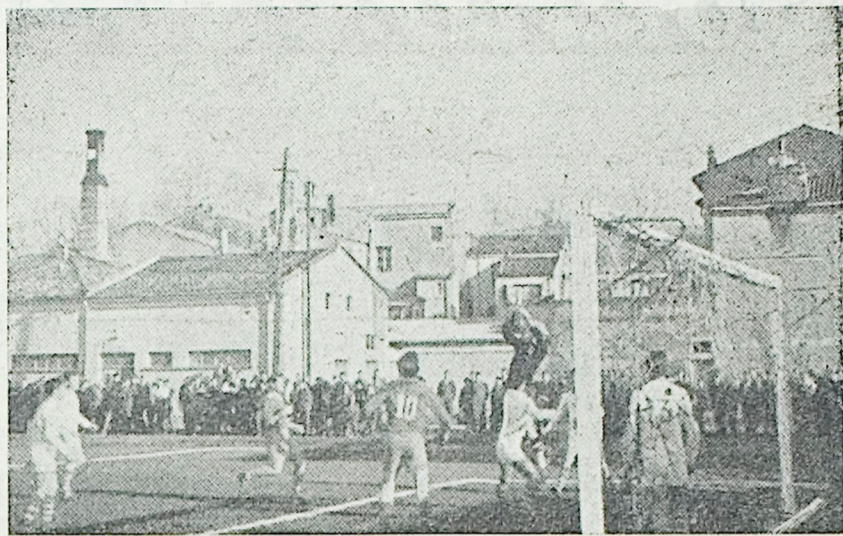
leslalomu za člane:

»Star sem 19 let, doma sem iz Tržiča na Gorenjskem. Aktivno nastopam že od leta 1955. Odkar sem se vpisal v Gozdarsko srednjo šolo, sem član njenega športnega kluba... Največji uspeh sem dosegel leta 1959 na mednarodnem tekmovalju v slalomu za mladince na Zelenici, kjer sem zasedel 3. mesto. O današnjem prvenstvu in o organizaciji tekmovalja se lahko izrazim samo pohvalno.«

MAKS KONEČNIK, zmagovalec v tekih za člane:

»Star sem 33 let, doma sem iz Slovenjega Gradca; trenutno obiskujem dveletno šolo na GSC v Postojni. Lani sem se udeležil prvenstva gozdarjev na Krvavcu, kjer sem zasedel 5. mesto. Svoj največji uspeh pa sem dosegel danes, na prvem okrajnem smučarskem prvenstvu na Črnem vrhu.«

IVAN LOGAR

Z nedeljske tekme med NK Izola in NK Tomos: položaj, iz katerega je bil dosežen gol

NK Izola - NK Tomos 2:0 (1:0)

Takšno tekmo, kot je bila prvi polčas povratne polfinalne tekme, bi hoteli še večkrat gledati na naših igriščih. Lepa, dinamična igra, dramatične situacije pred goli so zagreli in zadovoljili 800 gledalcev, ki so se zbrali na igrišču NK Izole. Pred istim sodnikom kot prejšnjo nedeljo, Lovkom iz Postojne, sta moštvi nastopili v nekoliko spremenjenih postavah.

NK TOMOS: Krašna, Jermanič, Klarič, Ulčnik, Vidakovič, Gombač, Furlanič, Valdevit, Kavalič, Lukič, Pirc.

NK IZOLA: Lesjak, Babič, Novak, Kovačič T., Bera, Čendak (Lukin), Kovačič M., Miloslavjevič, Markezan, Muženič, Sosič.

Začetni udarec je izvedla Izola, toda Koprčani so takoj pokazali, da so pripravljeni že v začetku nadoknaditi razliko enega gola. Že v 6. minuti je po lepi kombinaciji Jermanič-Furlanič po desni strani Lesjak s požrtvovalnim padom pod noge Pircu preprečil zadetek. Izola je srdito reagirala s protinapadom. V 9. minuti je sodnik Lovko dal znak za nadaljevanje igre, čeprav je bilo vidno, da se je branilec Tomosa dotaknil žoge z roko. V 15. minuti strel poleg vrat Tomosa in vratarju Krašni se žoga izmuzje iz rok v kot. Kot je odlično izvedel Kovačič M., vratar Krašna je slabo ocenil let žoge, jo zgrešil — na mestu je bil Muženič in z glavo poslal žogo v mrežo — 1:0. Takoj zatem nov napad Izole, a je Kovačič okleval in vratar Krašna je žogo prestregel. Še oster strel Sosiča na gol Koprčanov, vendar poleg vratnice.

Potem se začne obdobje velike igre Tomosa. Preigrali so nasprotnike, kakor so hoteli. V 21. minuti je Pirc lepo poslužil Lukiča, ta se je znebil svojih zasledovalcev in, ko se je prebil sam pred vratarja, ostro strelja — mimo vrat. Samo minuto pozneje ista slika, zdaj Kavalič, ki tudi za las zgreši. Ni verjetno, da bi Izolčani dolgo zdržali ta pritisk, če ne bi sodnik v 32. minuti izključil igralca NK Tomosa Jermaniča zaradi prekrška nad Sosičem, ko ta ni imel žoge. Res je, da ga je Sosič udaril po glavi, ko sta ležala na tleh po predhodnem prekršku, toda Jermanič ne bi smel tako reagirati. S tem je

predvsem škodoval svojemu moštviu, kajti do tedaj je bil med najboljšimi na igrišču.

V 35. minuti zopet gneča pred golom Izole in kot vedno, je bil zmagovalec vratar Lesjak. Konec polčasa je potekel v premoči Koprca, ki je izsilil dva zaporedna kosa, a brez uspeha.

Takoj v začetku drugega dela je bilo opaziti, da je tempo igre iz prvega polčasa močno popustilo. Ni bilo več lepih kombinacij in oba napada sta gradila igro na prodorih posameznikov. V osmi minuti je Muženič zgrešil prazna vrata. V protinapadu se je Furlanič prebil do vratarja, vendar mu Lesjak ni dovolil strela. Igra je tekla v glavnem na sredi igrišča in v 21. minuti je streljal Ulčnik daleč mimo vrat.

V 25. minuti je padla dokončna odločitev, kdo bo prvi finalist. Lukin je streljal v levi spodnji kot, vratar Krašna je imel žogo že v rokah in jo je nespretno izpustil proti Muženiču, ki mu ni bilo težko potresti mreže. Kot pr-

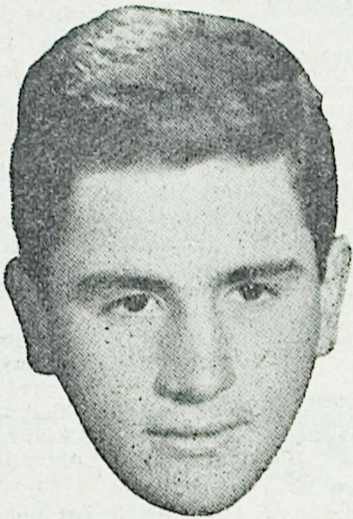
vega gola je tudi drugega bil kriv predvsem vratar Krašna.

Po tem голу so igralci Koprca naglo popustili. Sicer so izvedli še nekaj navadov, ki pa niso bili nevarni. Največjo priložnost so imeli v 42. minuti, ko je Valdevit preigral branilca in vratarja, poslal pa je žogo čez prazna vrata. Takoj zatem je Muženič spet prodrl in ostro streljal, toda vratar je odbil žogo preko vratnice. Po kotu je pred golom nastala gneča, ki jo je razčistil Klarič.

Sodnik Lovko je dobro sodil. Pogrešil je morda samo v tem, da istočasno z Jermaničem ni izključil tudi Sosiča.

V drugi povratni polfinalni tekmi je Raša premagala Tabor iz Sežane z rezultatom 6:0. Ker je zmagala tudi v prvi tekmi, se je tako kvalificirala v finale in se bo srečala z Izolo. Po rezultatu sodeč je Raša absolutni favorit, saj na štirih zadnjih tekmah ni prejela gola, dočim so njeni strelci dosegli kar 27 golov.

AGFA

Niko Hladnik, član športnega kluba Gozdarskega šolskega centra v Postojni, je na smučarskem prvenstvu koprškega okraja na Črnem vrhu osvojil prvo mesto v veleslalomu

V POSTOJNSKI OBČINI SO SESTAVILI

bogat program prireditev za 20-letnico vstaje

Prebivalstvo postojnske občine bo letos proslavilo 20. obletnico revolucije s številnimi prireditvami in spominskimi manifestacijami. Kot uvod v izvajanje obsežnega programa, ki so ga pred dnevi sprejeli na Občinskem odboru SZDL, bo že 8. marca svečana proslava ob Dnevu žena, obeležena s poudarkom na deležu žena v NOB in povojni graditvi. Telega dne bodo najzaslužnejšim ženam postojnske občine podelili tudi odklovanja.

4. aprila bodo v Pivki proslavili krajevni praznik z akademijo in žalno komemoracijo v spomin na padle borce, medtem ko bo 23. aprila, na dan občinskega praznika, svečano zasedanje občinskega ljudskega odbora v Postojni, na katerem bodo pregledali historiat boja in dela partije za utrditev ljudske oblasti na tem območju. Istega dne bo v Postojni otvoritev novega motela, prenovljenega kulturnega doma in gostišča pri Pivki jami.

Mesec maj bo bogat slavnostnih sej in izletov delovnih kolektivov v spominske kraje iz NOB, načrt praznovanja Dneva mladosti pa obsega vrsto množičnih športnih in kulturnih prireditev, izmed katerih bosta gotovo najprivlačnejša telovadni nastop in občinska pevka revija v Postojni. V tem mesecu bodo v postojnski ob-

KRITIČNA OCENA DELA

V petek zvečer je bil v hotelu Javornik redni letni občni zbor nogometnega kluba Postojna. Poročilo je ugotovilo občuten padec kvalitete nogometa v Postojni. Vzroke je treba iskati predvsem v pomanjkanju trenerjev, v neurejenosti klubskih odnosov in ter v njegovi organizaciji. V minulih sezonah je pokazalo možno nestalno formo in zaradi tega ni nič zbudnega, da je zasedlo zadnje mesto na lestvici. Vidnejši uspeh je moč zabeležiti le pri mladincih in pionirjih. K neuspehu je v nemajhnih meri pripomogla tudi slaba garderoba, slabi klubski prostori in igrišče, ki je v slabem stanju. V razpravi so sklenili, da bodo igralci s prostovoljnimi delom popravili igrišče. Pri tem delu so jim obljubili pomoč tudi nogometni JLA in GSC.

ENOLETNE PIONIRSKÉ IGRE NA POSTOJNSKEM

Prejšnji četrtlet so formirali v Postojni 10-članski občinski odbor, ki bo vodil in usmerjal letošnje pionirske igre v tej občini. V tekmovalje so se vključile vse šole, program iger pa trenutno še sestavljajo in bo dal največji poudarek tehnični in etični vzgoji otrok. Letošnje tekmovalje med njimi se bo odvijalo skozi delo v strokovnih aktivih, kot so likovni, glasbeni, zgodovinski, kulturni itd. Predvidevajo, da bo prvi del iger pod geslom Moj kraj véera, končan do 27. aprila, ko bodo najboljši šole in vzgojitelji kolektivno nagradili. Drugi del pod geslom Moj kraj danes bo zaključen do 5. septembra, tretji del, ki nosi geslo Moj kraj jutri, pa bo končan do 29. decembra, ko bo v Postojni svečan zaključek iger, razglasitev zmagovalcev in podelitev nagrad.

čini tudi tradicionalne delavske športne igre.

4. julija, na Dan borca, se bo taborniška mladina zbrala ob taborniških ognjih, v Postojnski jami bodo odkrili spominsko ploščo v spomin na znano partizansko akcijo pri požigu sovražniških zalog goriva, izseljeniška matica pa bo okupila izseljence na piknik v parku gozdarskega šolskega centra. Na Dan vstaje, 22. julija, bo po svečani akademiji sprejem vseh nosilcev spomenice in skojevcev v Postojni, v Hrenovcih pa bodo odkrili spomenik padlim vaščanom v NOB.

Letos bodo v Postojni znova priredili »Tek priključitev«, ki bo osrednja občinska manifestacija v počastitev priključitve Slovenskega Primorja k FLRJ. Program predvideva nadalje ustrezne prireditve ob Dnevu Združenih narodov, obletnici Oktobrske revolucije, Dnevu JLA, komemoracije ob Dnevu mrtvih, medtem ko bo osrednja občinska proslava v počastitev 20-letnice vstaje na Dan republike, 29. novembra, v Postojni. Ob tej priložnosti bodo v šolah, delovnih kolektivih in na vaseh imeli več predavanj o zgodovinskem boju jugoslovanskih narodov.

Plan prireditev pa vključuje še odprtje posebne zgodovinske razstave v Postojni, predvajanje filmov s tematiko iz NOB po naseljih postojnske občine, odkritje spomenikov v Hruševju, Suhorju, Zagorju, Jurščah in Smihelu, nadalje akcijo za ureditev mesta in vasi ter vrsto manjših prireditev.

V prihodnjih dneh bodo pri vseh krajevnih odborih SZDL formirali posebne komisije, ki bodo v sodelovanju z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi poskrbele za izvršitev in eventualno nadaljnjo obogatitev sprejetega sporeda prireditev ob 20-letnici vstaje. (ma)

Nogometna tekma med mladinci NK Izole in NK Tomosa minulo nedeljo v Izoli se je končala z rezultatom 0:0

ŠPORTNA PROGNOZA 8 KOLO

1.2.0.

REZULTATI VII. KOLA

1. Lazio — Juventus	(1:4)	2
2. Bari — Inter	(1:1)	0
3. Udinese — Roma	(2:1)	1
4. Spal — Atalanta	(2:1)	1
5. Lanerossi — Bologna	(2:2)	0
6. Torino — Napoli	(1:0)	1
7. Lecco — Catania	(2:2)	0
8. Milan — Padova	(3:0)	1
9. Fiorentina — Sampdoria	(1:0)	1
10. Genova — Como	(0:0)	0
11. Brescia — Triestina	(1:0)	1
12. Parma — Reggiana	(0:1)	2
13. Venezia — Prato	(1:0)	1
14. OZO Mantova — Palermo	(0:0)	0
15. Pro Patria — Alessandria	(3:15)	1

Foggia — Alessandria
Roma — Torino
Padova — Lecco
Inter — Udinese

1. Bologna — Milan (1:5) Bologna igra dobro na svojem igrišču tudi z velikimi, dočim Milan ni nepremagljiv na tujem igrišču, kljub nedeljski izdatni zmagi 1

2. Atalanta — Catania (1:3) Tudi tukaj lahko odloča domače igrišče, vendar ima Catania upanje na visok plasman 0

3. Bari — Fiorentina (0:4) Bariju goril pod nogami, samo ni verjetno, da se bo pustila Fiorentina presenetiti kakor Internazionale 2 (0)

4. Sampdoria — Lanerossi (2:2) Zopet prilika za domače, saj samo doma zbirajo točke, na tujem so povsem nenevarni; gostje na tujem nimajo posebnega uspeha 1

5. Napoli — Lazio (1:1) Domači se bodo gotovo potrudili za zmago, saj jih vodstvo zaradi neborbenosti večkrat kaznuje za denarno kaznijo, toda gostom so točke prepotrebne 0 (1)

6. Juventus — Spal (2:1) Spalu gotovo ne bo uspelo odščitniti točko, kaj šele, da bi iz Torina odšli kot zmagovalci 1

7. Verona — Genova (1:3) Ne smemo pozabiti, da bi bila Genova pri vrhu, če ne bi bila kaznovana z odvzemom 7 točk in se boril kot doma, tako tudi na tujih igriščih 3

8. Triestina — OZO Mantova (1:2) Triestina redko izgublja v Trstu, a Mantovi gre za primat in napredovanje v A ligo, zato so ji potrebne točke 0

9. Novara — Palermo (0:0) Palermo ima najbolj stalno formo v B ligi in s tem velike šanse za povratek v družbo najboljših, toda Novara je doma nevarna 2 (0)

10. Marzotto — Parma (0:3) Zadnji na tabeli bo gotovo vsaj doma prišel do točk, ki mu bodo zagotovile obstoj v B ligi 1

11. Messina — Simmental M. (1:1) Srečanje dveh visoko plasiranih v B ligi, zato trd boj za točke in seveda plasman 0

12. Foggia — Alessandria (2:3) Dva zelo nestalna kluba — visoke zmage, takoj zatem pa grenki porazi, celo nepričakovani — zato delitev točk 0

13. Roma — Torino (3:1) Igralci iz Rima so letos v zadovoljivi formi, občasni spodrsrljaji so seveda dopustljivi, vendar ne s takim nasprotnikom 1

14. Padova — Lecco (1:2) Tudi za Padovo je domači teren njiva za zbiranje točk. Lecco ni preveč siguren na tujih igriščih 1

15. Internazionale — Udinese (6:0) Čeprav so se vldemčani začeli popravljaliti, se bodo morali zadovoljiti samo z manjšim porazom 1

PARI ZA 8. KOLO 19. FEBRUARJA 1961

Bologna — Milan	
Atalanta — Catania	
Bari — Fiorentina	
Sampdoria — Lanerossi V.	
Napoli — Lazio	
Juventus — Spal	
Verona — Genova	
Triestina — OZO Mantova	
Novara — Palermo	
Marzotto — Parma	
Messina — Simmental	

Na protestnem zborovanju proti zločincem, ki so ubili afriškega heroja Patricea Lumumbo in njegove sodelavce so zborovalci navdušeno osvojili predlog in sprejeli sklep, naj se ena najlepših koprskih ulic Belvedere imenuje Nabrežje Patricea Lumumba. Na sliki: zborovalci korakajo v sprejedu po končanem zborovanju minuli torek po ulici, ki bo poslej nosila ime po Lumumbi

KLIN SE S KLINOM IZBIJA

Vdova se je poročila z vdovcem. Nekega dne jo je obiskal prijatelj in ji smehljaje se pripomnil: »Prepričan sem, da vaš mož, kakor pač sleherni možki, ki je bil že kdaj poročen, pripoveduje o svoji prvi ženi.«

»Niti z besedico je več ne omeni,« je odvrnila vdova. »Kako ste mu pa to preprečili?«

»Kadar začne govoriti o svoji prvi ženi, mu začnem jaz pripovedovati o svojem prihodnjem možu.«

VRZIMO DENAR SKOZI OKNO

V publikaciji OZN je bila te dni objavljena študija, ki se ukvarja z gospodarskimi posledicami razorožitve. Podatek, ki v tej študiji najbolj preseneča, je dejstvo, da porabi danes svet za oborožitev vsak dan povprečno 320 milijonov dolarjev. Kogar je volja, naj pomnoži to številko s številom dni, ki jih ima leto.

BERNARD SHAW

O dobrih knjigah je rekel Bernard Shaw, dramatik strupenega jezika tudi tole: »Čim boljša je knjiga, tem manj jo ljudje berejo. Le pogledajte naše klasike!«

LAŽE JE NOSITI SVINEC KAKOR LASTNO MAST

Človek porabi več energije, da more prenašati svojih 25 kilogramov odvečne masti, kakor pa da bi nosil 25 kilogramov svinca, so izjavili znanstveniki na sestanku ameriškega diabetičnega združenja v Clevelandu. Ugotovili so tudi, da »priselni ljudje« porabijo največ energije in da je največje izgorevanje njihovih kalorij ravno med sprehodom. Kadar pa debeli ljudje počivajo, porabijo manj energije od normalnih. S proučevanjem so vrh tega tudi dokazali, da debeli ljudje porabijo na mrazu za 50 odstotkov manj energije od suhih. Kdor bi rad shujšal, naj torej ne jemlje kakšnih »anti debelina« tablet, ali kakšnih »ne žri« pilul, marveč naj jo mahne na sprehod.

Francoski filmski režiser Vadim, znan po svojih odkritih novih filmskih zvezd (Brigitte Bardot), je spet našel dekle, ki veliko obeta na platnu. Gre za Josephine James iz Florale v Alabami v ZDA, ki je kot fotografski model nastopala tudi v Parizu, kjer jo je spoznal Vadim. Preizkusil je tudi njen igralski talent in dognal, da ji lahko zaupa eno izmed najsilnejših vlog v svojem novem filmu. Bodočnost bo pokazala, če se res ni prevaril.

VŠTRIC S ČASOM

V Sovjetski zvezi so napravili učni program za srednje šole. Po tem programu se bodo morali učenci že v prihodnjem šolskem letu učiti o kvantni teoriji, o problemih konstruiranja vesoljskih ladij in raket, ki bi lahko pognale satelit ali vesoljske ladje proti zvezdam itd.

KRZNENI PLAŠČ

Psihologi imajo o krznenih plaščih, ki jih nosijo ženske, svoje posebno mnenje. Dr. Myron J. Helgott pa ima takšno prepričanje: »Značilno je, da ženske le redkokdaj kupijo sebi dragocen krznen plašč. Takšen plašč je največkrat le darilo kakšnega oboževalca. Kakor hitro pa ženska neha biti ljubezenski ideal, je moški pokloni sesalec za prah ali pralni stroj.«

LEDENA ELEKTRARNA

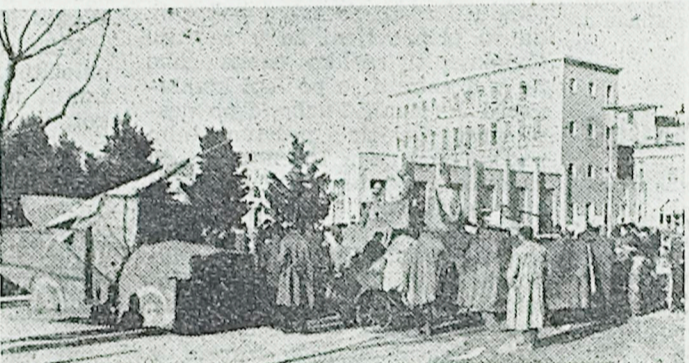
V Sibiriji so začeli sovjetski strokovnjaki graditi hidroelektrarno. Zanimivo je, da jezcu ne bodo gradili iz armiranega betona, marveč iz velikih kamnitih kvadrov in iz blokov ledu.

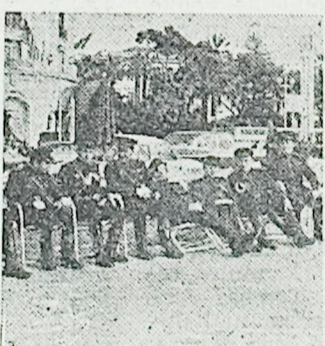
Medtem ko v Tel Avivu pripravljajo proces proti vojnemu zločincu Eichmannu (proces je bil s prvotnega 15. marca prestavljen na 1. april), pa skuša ameriška filmska industrija ta dogodek izkoristiti in že hiti z izdelavo »umetniškega« biografskega filma o tem velezločincu. Glavno vlogo v filmu, ki naj bi bil že prav v kratkem času končan, so poverili Ruti Lee in pa Wernerju Klempererju (na sliki). Slednji je v resnici Jud in so mu njegovi sonarodnjaki udeležbo pri tem komercialnem filmu zelo zamerili.

17. februar 1961 • ZADNJA STRAN • LETO X. — St. 8

Kakor vsako leto in vsako leto vedno bolj, tako je tudi letos Pust imel svoj torek res samo zase, dokler ga niso v sredo slovesno pokopali. Vsa mesta in vasi tekmujejo med seboj, katero bo imelo lepše maske, katero bolj zanimivo in sodobno. Posebno v mesto v teh prizadevanjih gre vsako leto vasema Čežarji in Pomegri pri Kopru (slika kaže njihova bojna afriška in vesmirška vozila med invazijo v Koper), medtem ko se je največja slavnost Pustovega pokopa udomaćila v Izoli in se tam spremenila v vsakoletno tradicionalno prireditev, ki nosi Izoli slavo jugoslovanske Nice. Letos so bile priprave na karneval še bolj temeljite, kako je bilo, pa vam povemo prihodnjic

Na prvi pogled bi kdo pomislil, da gre za letoviške kite na Krimu, če ne bi zadaj visela ameriška zastava. Ko vidi sovjetske oficirje, kako udobno se počutijo v stolcih lepega letoviškega parka. Vendar pa gre tokrat za Nice na francoski Azurni obali, kjer te dni gostujeta plesni in pevski zbor Rdeče armade

VSE ZA DIM IN BRZINO

V lanskem letu je petrolejska industrija zabeležila pomemben uspeh in rekord. Na svetu so v lanskem letu načrnali več kakor eno milijardo ton surove nafte. Koliko dela, truda in denarja za — dim in brzino.

RAZSODNOST

Inteligenten in preudaren človek je podoben željcu: njegova glava mu brani, da ne bi šel predaleč.

A. Huxley

STROGO ZAUPNO

Neki uradnik ameriškega Pentagona se je pred nedavnim zagovoril. Rekel je: »Moje delo je tako tajno, da niti sam ne vem, kaj delam.«

— Zelim, da ne bereš knjig, moj dragi! Ne veš, kako me motijo tiste luknje na knjižni polici...

— Nikar se ne jezi, dragi! Mama se je ponudila, da bo ostala z nama in skrbela za otroke, ki jih bova imela...

ČUDOVITA CHLORELLA

Na Kitajskem imajo vsake toliko časa kakšno množično kampanjo. Najnovejša je: »Vsi morajo vzgajati chlorello!« Chlorella je vrsta alge, pravzaprav enocelična vodna rastlina. Petdeset kilogramov chlorelle vsebuje 22,5 kg beljakovin, kar je skoraj šestkrat več, kot vsebuje beljakovin riž, vrh tega pa ima chlorella tudi precej maščob, ogljikovih hidratov in vitaminov. Letno je mogoče dobiti 30 žetev chlorelle.

PRVA JUGOSLOVANSKA LADJA NA ATOMSKI POGON

Priprave za gradnjo prve jugoslovanske ladje na atomski pogon so že v teku. To ladjo bodo bržkone zgradili v reški ladjedelnici »3. maja«. Na podlagi dosedanjih analiz znanstvenikov bi bilo najbolj gospodarno, ko bi zgradili na atomski pogon tanker. Za sedaj še iščejo tlo reaktorja, ki bi najbolj ustrezal naši prvi atomski ladji. Ta reaktor ne bi smel biti težji in prostornejši od sedanjih klasičnih naprav. V fazi raziskovanja so tudi elektronske naprave, ki bodo avtomatsko upravljale reaktor in nadzorovale delo naprav.

Po ekonomskih in tehničnih analizah naših strokovnjakov bi lahko že okoli leta 1970 porinili v morje prvo jugoslovansko ladjo na atomski pogon.

»Zelo miren,« je odvrnil Missirilli s takšnim nasmeškom, da so ji po hrbtu zagomazeli mravljinici.

Odšla je, da bi po svoji dolžnosti obiskala vaškega župnika, ki je bil bržkone tudi vladin ovaduh. Ko se je ob sedmih zvečer vrnila domov, je videla, da je bila soba, v kateri je bil njen dragi, prazna. Vsa iz sebe ga je začela iskati po hiši; o njem ni bilo več ne duha ne sluha. Zbežana in obupana se je vrnila v sobo in šele sedaj opazila pisemce. Vzela ga je v roke in prečitala:

»Grem k legatu, da se mu predam kot ujetnik; nič več ne verujem v uspeh; nekdo mora biti proti nam. Kdo nas je izdal? Najbrž tisti revež, ki se je vrgel v vodnjak. Ker s svojim življenjem ne morem več koristiti nesrečni Italiji, ne bi hotel, da bi moji tovariši nemara pomislili, da sem jih izdal jaz, ker sem edini, ki je ostal na svobodi. Zbogom. Če me ljubite, me maščujte. Zdrobite in uničite podleža, ki nas je izdal, pa čeprav je bil to moj oče.«

Vanina se je skoraj nezavestna zrušila na stol. Ni mogla spregovoriti niti ene same besede; njene oči so bile suhe; pekle so jo.

Navsezadnje je padla na kolena in zahlipala:

»Veliki bog! Poslušaj mojo zaobljubo. Da, kaznovala bom podleža, ki je izdal; toda najprej je treba Pietru vrniti prostost.«

Uro kasneje je bila že na poti v Rim. Njen oče je že nestrpno pričakoval njene vrnitve. Med njeno odsotnostjo je bil sklenil, da jo poroči s knezom Livijem Savellijem. Brž ko je Vanina prišla, ji je o tem plaho namignil. Na njegovo veliko presenečenje, je že s svojo prvo besedo pristala. Istega večera jo je oče pri grofici Vitelleschi skoraj službeno predstavil Don Liviu. Vanina je z njim mnogo govorila. Mladič je bil zelo eleganten, imel je čudovite lase; čeravno je vsakdo rad prazen, da ima duha, so ga vendarle vsi imeli za tolikanj površnega, da ni mogel biti vladni niti najmanj sumljiv. Vanina je pomislila, da mu mora najprej zavrteti glavo, ker bo le tako postal ubogljivo sredstvo. Ker je bil bližnji sorodnik monsignora Savelli-Catanzara, rimskega namestnika in ministra notranjih zadev, je sodila, da ovaduhi ne bodo imeli poguma, da bi ga zasledovali.

Ko je čez nekaj dni kramljala s prikupnim Don Liviom, mu je Vanina rekla, da se ne bo z njim nikdar poročila; preveč lahkomišeln se ji zdi.

»Če ne bi bili takšen otrok,« mu je rekla, »ne bi uradniki vašega strica skrivali pred vami nobene tajnosti. Vzemimo za primer, ali veste kaj nameravajo s karbonarji, ki so jih pred nedavnim odkrili v Forliju?«

Čez dva dni jo je Don Livio spet obiskal in ji povedal, da so vsi karbonarji, ki so jih bili aretirali v Forliju, pobegnili. Vanj je uprla svoje črne oči; njen pogled je bil tako grenak in tako prezirljiv, da se ves večer ni drznil odpreti svojih ust. Dva dni pozneje ji je Don Livio ves žareč priznal, da so ga prevarili.

»Dobil sem ključke stričevega kabineta; po spiskih, ki sem jih bil našel, sem ugotovil, da kongregacijo (t. j. komisija) sestavljajo najuglednejši kardinali in prelati, ki se sestajajo v največji tajnosti in razpravljajo o vprašanju, ali naj sodijo tem karbonarjem v Ravenni ali v Rimu. Devet karbonarjev iz Forlija in njihov kolovodja, neki Missirilli, ki se je po neumnosti sam predal, so zdaj zaprti v trdnjavi San Leo.«

Ko je slišala besedo »neumnost«, je Vanina srdito ošinila kneza.

»Na lastne oči hočem videti te službene spise. Spremljali me boste v kabinet vašega strica; najbrž ste napak prebrali.«

Ko je zaslusal te besede, je Don Livio odrevenel: Vanina je zahtevala od njega nekaj nemogočega; vendar je nenavadna nrv tega dekleta njegovo ljubezen se podvojila. Čez nekaj dni je Vanina, preoblečena v moškega, v lepi livrirani obleki Savellijeve hiše, preživela pol ure med najbolj tajnimi spisi ministra za notranje zadeve. Preživela je spet nekaj trenutkov največje sreče, ko je odkrila vsakdanje poročilo o »obsojencu Pietru Missirilliju«. Roke so ji drhtele, ko je držala ta spis. In ko je spet in spet prebirala akt s tem imenom, bi kmalu padla v omedlevico. Ko je odhajala iz palače rimskega namestnika, je Vanina dovolila Don Liviu, da jo je poljubil.

»To ste dobro izvedli,« mu je rekla, »niste se dali preplašiti od mojih preizkušenj.«

Po takšni pohvali bi mladi Livio zažgal tudi Vatikan. Samo da bi ugajal Vanini. Tega večera je bil pri francoskem poslaniku ples; ona je mnogo plesala in vedno le z njim. Don Livio je bil pijan od sreče; morala mu je preprečiti, da bi jel razmišljati.

»Moj oče je včasih muhast,« mu je rekla Vanina nekega dne, »danes zjutraj je nagnal dva svoja služabnika, ki sta se prišla k meni pritoževati. Eden bi rad dobil mesto pri vašem stricu, rimskem namestniku; drugi, ki je služil kot kanonir pri Francozih, pa bi hotel dobiti zaposlitev v Angelski trdnjavi.«

»Obadva sprejemem v službo,« je rekel knez pripravljeno.

»Mar sem to od vas zahtevala?« je Vanina oholo prhnila. »Jaz le dobesedno ponavljam prošnjo teh dveh siromakov; spodobi se, da dobijo, kar so prosili, nič drugega.«

Vendar je bilo to zelo težko. Monsignor Catanzara ni bil nepremišljen in je zaradi tega sprejemal v svojo hišo samo tiste ljudi, ki jih je dobro poznal. Vanina, ki se je na videz vsa predala užitek, ni bila srečna, vest jo je pekla. Očetov notar ji je dal denar. Naj pobegne iz domače hiše in poskuša rešiti svojega dragega? Najsi je bila ta misel še tako blazna, je bila Vanina vendar pripravljena, da jo izvede, ko se ji je napolned nasmehnilo naključje.

Don Livio ji je rekel:

»Deset karbonarjev iz Missirillijeve vente bodo prepekljali v Rim in ko jih bodo obsodili, jih bodo v Romagnu usmrtili. To je sinoči moj stric izprosil pri papežu. Midva sva edina v Rimu, ki poznavata to skrivnost. Ste zadovoljni?«

»Vi postajate možak,« mu je rekla Vanina, »poklorite mi svojo sliko.«